

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
ФАКУЛТЕТА ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ ФУТУРА
(2013–2016)**

**СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА**

- Стандард 1. [Стратегија обезбеђења квалитета](#)
- Стандард 2. [Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета](#)
- Стандард 3. [Систем обезбеђења квалитета](#)
- Стандард 4. [Квалитет студијског програма](#)
- Стандард 5. [Квалитет наставног процеса](#)
- Стандард 6. [Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада](#)
- Стандард 7. [Квалитет наставника и сарадника](#)
- Стандард 8. [Квалитет студената](#)
- Стандард 9. [Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких
и информатичких ресурса](#)
- Стандард 10. [Квалитет управљања високошколском установом
и квалитет ненаставне подршке](#)
- Стандард 11. [Квалитет простора и опреме](#)
- Стандард 12. [Финансирање](#)
- Стандард 13. [Улога студената у самовредновању и провери квалитета](#)
- Стандард 14. [Систематско праћење и периодична провера квалитета](#)

Стандард 1. Стратегија обезбеђења квалитета

Примарни циљ Факултета за примењену екологију Футура јесте опредељење за непрекидно и систематско унапређење квалитета програма. Факултет за примењену екологију Футура специјализована је наставна, научноистраживачка и стручна установа у области наука о заштити животне средине, која се развија у модерну, европску високошколску установу, признату по својим наставним, научним и стручним достигнућима. Основни задатак Факултета је да систематски унапређује и промовише знање, да представља интелектуални изазов, мотивише креативност и подстиче жељу за усавршавањем и стицањем знања те продубљивањем фондуса знања науке о животној средини.

Факултет ради на постизању високог нивоа основних и последипломских студија по међународним стандардима, промовише мултидисциплинарност и негује и константно унапређује истраживачки рад, повезује образовне, научноистраживачке и стручне делатности, подстиче интердисциплинарне, примењене научне, развојне и стручне пројекте у сарадњи са различитим државним институцијама, индустријом, приватним и цивилним сектором у земљи и региону. Препознатљиви слогани Факултета „*Комуницирајте са природом*“, „*Убрзати време, смањити простор*“ и „*Дозвољено мишљење*“ недвосмислено указују на опредељеност Факултета ка синергији законâ друштва и законâ природе.

Темељни принципи на којима се заснива стратегија обезбеђења квалитета јесу:

- квалитет наставно-образовног процеса и научно-стручног деловања и испуњавање свих захтева стандарда за оцењивање квалитета високошколских и научноистраживачких установа;
- стално побољшање научноистраживачког рада и образовног процеса у циљу оспособљавања студената за пружање услуга највишег квалитета и развијања њихове жеље за перманентним усавршавањем,
- систематско и доследно задовољавање успостављених критеријума квалитета;
- усаглашавање са процесима европске интеграције високошколског образовања;
- максималан квалитет, уз афирмацију инвентивности и иновацијског рада;
- потпуна документованост укупних активности;
- обезбеђеност наставних и истраживачких процеса одговарајућом инфраструктуром, лабораторијском и теренском опремом, уџбеницима, литературом, библиотечким и информатичким ресурсима;
- системско праћење, периодична интерна и екстерна провера квалитета и самовредновање;
- рационално, ефикасно и ефективно обављање свих послова и задатака.

Услове за остваривање квалитета Факултет непрекидно изграђује одговарајућим мерама, на свим пољима свога рада, укључујући интересне групе у поступцима успостављања,

вредновања и побољшања свих аспеката усаглашених академских циљева Факултета, наставног и ваннаставног особља и студената. Кроз наставу, научне и стручне активности и континуираном едукацијом сви запослени на Факултету активно раде на одржавању и унапређењу квалитета наставног и научноистраживачког процеса, на примени научних резултата у пракси, на повећању сопствених компетентности, знања и искустава и са пуном личном (а Факултет институционалном) одговорношћу према очувању и унапређењу животне средине на локалном и глобалном плану. Наставници и сарадници публикују резултате свог рада у угледним научним и стручним публикацијама, чиме доприносе јачању научног и стручног престижа Факултета.

У спровођењу политике квалитета Факултет остварује сарадњу са другим факултетима и научним институцијама у земљи и свету, као и са корисницима наставног, научног и стручног рада Факултета. Доследно спровођење политике квалитета условљено је успостављеном радном дисциплином и добрим међуљудским односима.

Стратегију обезбеђења квалитета доноси Савет Факултета на предлог Декана ([Прилог 1.1](#)). Стратегија обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура доступна је јавности и истакнута је на интернет-страници Факултета.

Факултет периодично, на надлежним научно-стручним и органима управљања, а најмање једанпут годишње, вреднује квалитет рада и изнова га враћа у фокус својих стратешких опредељења. За Факултет за примењену екологију Футура унапређење стратегије обезбеђења квалитета представља императив постојања.

Факултет за примењену екологију Футура тежи перманентном унапређењу квалитета високог образовања и укључивању у европски образовни простор. Применом савремених достигнућа у образовању треба развити нови тип интелигенције, која ће бити заснована на равнотежи аналитичког и практичног ума – то представља један од најважнијих цивилизацијских потенцијала у 21. веку. У складу са мисијом и визијом о високом образовању, стратешки циљеви остваривања квалитета образовања представљају:

- стални развој квалитета високог образовања на факултету Футура;
- побољшање квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- активно укључивање студената у све сегменте рада и одлучивања;
- повећање ефикасности студија;
- развој научноистраживачког и стручног рада;
- рационална организација ресурса.

Стратегија обезбеђења квалитета је примарни документ којим се прати развој у области обезбеђења квалитета комплетног образовања на факултету Футура. Стратегијом се дефинишу приоритети и начин остваривања трајних циљева који се повремено преиспитују, мењају, допуњавају и служе као основа свих оперативних планова ([видети Прилог 1.1 – Стратегија обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура](#)).

Стратегија је у потпуности усклађена са осталим документима усвојеним на нивоу Факултета, кроз које се имплементира, као што су:

- Статут Факултета за примењену екологију Футура;
- Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура (видети [Прилог 2.1](#));
- Правилник о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада на Факултету за примењену екологију Футура (видети [Прилог 6.1](#)).

Стратегија обезбеђења квалитета садржи:

- одређење Факултета да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма;
- мере за обезбеђење квалитета;
- субјекте обезбеђења квалитета (стручна тела, студенте, ваннаставно особље) и њихова права и обавезе у том поступку;
- области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ваннаставна подршка, процес управљања);
- одређење за изградњу организационе културе квалитета;
- повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности на Факултету.

У оквиру Стратегије за обезбеђење квалитета, Факултет је усвојио и стандарде квалитета, као и поступке, односно процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета. Стандарди садрже одговарајући ниво квалитета који Факултет гарантује својим радом. Као стандарди се прихватају сви стандарди које препоручује Национални савет за високо образовање. Процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета подразумевају могућност анализе и разраде суштине мисије, визије и стратешких планова Факултета, као и адекватне ресурсе, којима би се подржало спровођење циљева у дугорочном периоду. Оне прописују поступак њиховог доношења, садрже упутство за примену, критеријуме за оцењивање, обраду добијених резултата, ефекте и мере које се предузимају. Кључни елементи процедура за обезбеђење квалитета огледају се у систему:

- алокације ресурса за обезбеђење квалитета;
- доношења релевантних правилника;
- анкетања и/или усменог испитивања заинтересованих страна;
- евалуације и извештавања.

Политика осигурања квалитета уско је повезана са свим релевантним плановима и активностима који су у функцији стратешког менаџмента Факултета Футура. Применом методе SWOT-анализе, Факултет процењује тренутну ситуацију с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања. Доноси се Акциони план за спровођење стратегије, као и остали потпорни механизми управљачког система (видети [Прилог 1.3 – Акциони план за спровођење Стратегије квалитета Факултета Футура и одлуке о усвајању](#)). Важну улогу у посматраном процесу игра [Комисија за обезбеђење квалитета](#), као водећи субјект обезбеђења квалитета на Факултету Футура. Статутом Факултета су дефинисане њене надлежности, као и остали важни параметри система обезбеђења квалитета који су инкорпорирани у процес стратешког менаџмента ове високообразовне институције (видети [Прилог 3.1](#)).

SWOT-анализа указује на следеће одлике квалитета посматраних аспеката рада Факултета за примењену екологију Футура:

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постојање Стратегије обезбеђења квалитета усклађене са националним стратегијама, стандардима и осталим документима (+++) ❖ Постојање Комисије за обезбеђење квалитета и њен редован рад (+++) ❖ Стално праћење и унапређење стандарда и процедура за обезбеђење квалитета (++) ❖ Редовно спровођење анкета у складу са процедурама самовредновања Факултета (++) ❖ Координисан рад Комисије за обезбеђење квалитета са органом пословођења и управљања, као и другим стручним органима Факултета (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Релативно низак ниво искуства у овој области (+++) ❖ Потреба за вишим нивоом разумевања запослених о значају посматраног процеса (++) ❖ Потреба за унапређењем и осавременавањем процеса за вредновање и обезбеђење квалитета (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Саветодавна функција Комисије за акредитацију и проверу квалитета (+++) ❖ Сарадња са високошколским институцијама у иностранству (++) ❖ Сарадња са средњим школама чији су ученици потенцијални студенти (++) ❖ Сарадња са другим високошколским институцијама у земљи (+) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Изостанак даљег унапређења успостављеног процеса (+++) ❖ Незаинтересованост послодаваца за сарадњу са образовним институцијама (++) ❖ Недовољно прецизан правни оквир у области обезбеђења квалитета (+)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета процеса имплементације Стратегије обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура

На основу параметара из SWOT-анализе, уочавају се мере и активности које треба предузети у циљу унапређења квалитета процеса имплементације Стратегије обезбеђења квалитета Факултета Футура. Предстојећи период треба да буде заснован на предузимању следећих активности:

- даље усклађивање оперативног деловања Факултета Футура са Стратегијом обезбеђења квалитета;

- унапређење контролних механизма у процесу реализације Акционог плана за спровођење Стратегије квалитета Факултета Футура;
- организовање периодичних семинара за наставно и ваннаставно особље у циљу унапређења њихових знања, способности и вештина за разумевање идеје квалитета и начина функционисања система обезбеђења квалитета, као и за праћење новина и измена у овој области.

Показатељи и прилози за стандард 1

[Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета Факултета за примењену екологију Футура](#)

[Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета](#)

[Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању](#)

Стандард 2. Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Све неопходне стандарде и поступке за обезбеђење квалитета и поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета Факултет је прецизно дефинисао, по радним телима и посебно по областима, у Правилницима Факултета (усвојеним од стране стручних органа Факултета, а на предлог Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновања), водећи рачуна о објективној потреби, сврсисходности и могућностима апликације сваког од стандарда и поступака.

Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура дефинисани су Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура, који подразумева формирање и постојање посебног тела за обезбеђење квалитета на Факултету, а садржи и опис основних стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета, усклађених са радом комисије за обезбеђење квалитета Универзитета Сингидунум.

Комисија за обезбеђење квалитета, у својству тела одговорног за квалитет на Факултету, периодично и синхронизовано са осталим органима процењује ниво остваривања и поштовања донетих параметара обезбеђења квалитета, имајући обавезу и мотив да на основу виђеног предлаже не само корективне, већ инвентивне и иновативне приступе унапређењу квалитета. Чланове Комисије за обезбеђење квалитета предлаже Декан Наставно-научног већа, а одлуком Наставно-научног већа Комисија се и формализује. Избор нових чланова Комисије за квалитет врши се периодично, када се за то укаже потреба, нарочито када су у питању чланови из редова младих сарадника (који у међувремену напредују) и студената (који у међувремену дипломирају и губе статус студента). Списак чланова Комисије, као и сва пратећа документација о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, доступни су јавности преко интернет-странице Факултета у делу који носи назив „Квалитет и вредновање“. Ту су представљени и сви претходни Извештаји о самовредновању, које је Факултет израђивао и усвајао.

Како су наставници и студенти од самог почетка укључени у разраду постулата на којима почива квалитет на Факултету, они су упознати са квалитативно-квантитативним својствима процеса који на Факултету доводе и доводиће до остваривости квалитета.

Горе наведени Правилник углавном дефинише стандарде и поступке за обезбеђење квалитета наставног процеса, док је за потребе обезбеђења квалитета научноистраживачког рада на Факултету израђен и усвојен посебан Правилник о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада на Факултету за примењену екологију Футура.

На предлог Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновања, Одлуком Наставно-научног већа, усвојени су обрасци анкетних упитника за евалуацију рада наставника и сарадника и ваннаставног особља и обрасци анкетних упитника за евалуацију наставног процеса и студијских програма од стране студената и дипломираних студената и послодаваца. Резултати анкетирања током претходних академских година представљени су у за то одређеним прилозима овог извештаја.

Комисија за обезбеђење квалитета има задатак да на годишњем нивоу извештава о свом раду и резултатима процеса самовредновања и обезбеђења квалитета за конкретну академску годину. У оквиру документа под називом „Извештај о раду Комисије за обезбеђење квалитета за академску 2015/16“, Комисија износи егзактне податке и информације прикупљене анкетањем, као и своје предлоге и сугестије за даље унапређење процеса обезбеђења квалитета. Пример таквог извештаја представљен је у [Прилогу 2.3](#). Такође, на почетку сваке школске године Комисија доставља Наставно-научном већу на усвајање документ под називом „План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура“, а пример таквог плана представљен је у [Прилогу 2.2](#).

Комисија се Правилником обавезала да ће периодично, тј. када то буде потребно, преиспитивати Правилник, Стратегију и стандарде и поступке мерења квалитета.

SWOT-анализа стандарда 2

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Успостављени су стандарди и развијени поступци за обезбеђење квалитета (+++) ❖ Успостављени су органи који прате резултате процене квалитета (+++) ❖ Поступци вредновања квалитета рада се спроводе правовремено и континуирано (++) ❖ Чланови Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновања и чланови Наставно-научног већа уредно и активно координирају и учествују у процесима обезбеђења квалитета (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за развијањем нових и унапређењем садашњих поступака за процену квалитета рада (+++) ❖ Потреба за даљом електронизацијом и дигитализацијом процеса обезбеђења квалитета (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Развити механизме за процену квалитета који обезбеђују више квалитативних информација (интервјуи, неструктурисани упитници, радионице и слично) (++) ❖ Унапређење дигитализације процеса вредновања квалитета (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Изостанак даљег унапређења процеса за вредновање квалитета рада на Факултету (++) ❖ Опасност од појаве мултитаскинга и недостатка кадра који ће бити у потпуности посвећен спровођењу процеса вредновања и обезбеђења квалитета (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

- Увести друге технике квалитативне процене квалитета рада на Факултету, као што су интервјуи и радионице за студенте, наставно особље, дипломиране студенте и послодавце релевантне за Факултет Футура.
- Унапређење дигитализованог система вредновања квалитета рада на Факултету.

Показатељи и прилози за стандард 2

[Прилог 2.1. Усвојени документ Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе \(Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура\)](#)

[Прилог 2.2. Усвојени План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета](#)

[Прилог 2.3. Усвојени годишњи Извештаји о раду успостављеног тела за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.](#)

Стандард 3. Систем обезбеђења квалитета

Факултет за примењену екологију Футура поседује и примењује систем осигурања квалитета и обезбеђује критички осврт на циљеве, обликовање процеса и активности везаних за квалитет и одлучивање на транспарентан начин. Како је наведено у опису Стандарда 2, стандарди и поступци за обезбеђење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура дефинисани су Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура, који подразумева формирање и постојање посебног тела за обезбеђење квалитета на Факултету, а садржи и опис основних стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета, усклађених са радом Комисије за обезбеђење квалитета Универзитета Сингидунум.

Комисија за обезбеђење квалитета, у својству тела одговорног за квалитет на Факултету, периодично и синхронизовано са осталим органима процењује ниво остваривања и поштовања донетих параметара обезбеђења квалитета, имајући обавезу и мотив да на основу виђеног предлаже не само корективне, већ инвентивне и иновативне приступе унапређењу квалитета. Чланове Комисије за обезбеђење квалитета предлаже Декан Наставно-научном већу, а одлуком Наставно-научног већа Комисија се и формализује. Избор нових чланова Комисије за квалитет врши се периодично, када се за то укаже потреба, нарочито када су у питању чланови из редова младих сарадника (који у међувремену напредују) и студената (који у међувремену дипломирају и губе статус студента). Списак чланова Комисије, као и сва пратећа документација о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, доступни су јавности преко интернет-странице Факултета у делу који носи назив „Квалитет и вредновање“.

Правилником су утврђени послови и задаци наставника, сарадника и студената, као и осталих органа у примени Стратегије обезбеђења квалитета. Запослени (наставно и ваннаставно особље) и студенти, као и студентска тела, обавештени су о раду органа за обезбеђење квалитета и у обавези су да сарађују са Комисијом.

Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура обезбеђено је учешће студената у спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета. Један представник Студентског парламента обавезни је члан Комисије. Комисија има укупно 5 чланова, од којих су два члана из реда наставника, један из реда сарадника и асистената, један представник ваннаставног особља (студентска служба или финансије) и један представник студентске популације.

Према опису из Стандарда 2, Комисија за обезбеђење квалитета има задатак да на годишњем нивоу извештава о свом раду и резултатима процеса самовредновања и обезбеђења квалитета за конкретну академску годину. У оквиру документа под називом „Извештај о раду Комисије за обезбеђење квалитета за академску годину 2015/16“, Комисија износи егзактне податке и информације прикупљене анкетаирањем, као и своје предлоге и сугестије за даље унапређење процеса обезбеђења квалитета. Пример таквог Извештаја представљен је у [Прилогу 2.3](#). Такође, на почетку сваке академске године Комисија доставља Наставно-научном већу на усвајање документ под називом „План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета на Факултету за примењену екологију

Футура“, а пример таквог плана представљен је у [Прилогу 2.2](#). Дакле, рад и процес одлучивања Комисије за обезбеђење квалитета јасно су дефинисани, транспарентни (доступни јавности и свим заинтересованим странама преко интернет-странице Факултета и у архиви Комисије на захтев за увид) и спроводе се према дефинисаним правилима и критеријумима. Такође, годишњим извештајима Комисије обезбеђен је увид у начин редовног прикупљања и оцењивања података о квалитету. Комисија делегира административно особље и сараднике у настави који су задужени за спровођење свих дефинисаних анкета за прикупљање података о квалитету рада на Факултету ([Прилог 3.2](#)) на крају сваког семестра и на основу достављених статистички обрађених података, процењује степен квалитета у академској години, оцењује напредак у односу на претходну годину и предлаже мере за унапређење рада у наредној академској години.

Поред Комисије, студентима и запосленима су добро познате надлежности и одговорности Председника Савета, Декана, Координатора последипломских студија, Координатора основних студија и Секретара Факултета. Пракса је показала да су студенти упознати са тиме којој од надлежних инстанци треба да се обрате приликом решавања одређених захтева и молби, која је процедура подношења писаних молби и захтева, пријаве теме завршних радова које одобрава Наставно-научно веће, израде и потписивања уговора о студирању и регулисања школарине и осталих студентских потреба.

Резултати процеса анкетања у циљу процене квалитета рада на Факултету од изузетне су важности за унапређење научног и наставног рада. Анкете за оцену квалитета наставног процеса и наставног кадра спроводе се на крају сваког семестра, док дипломирани студенти попуњавају анкету о квалитету рада и исхода учења које Факултет пружа, током припремне процедуре за јавну одбрану дипломског/мастер/докторског рада. Периодично се спроводе и анкете за послодавце дипломираних студената, како би се проценила релевантност студијских програма за тржиште рада и потребне компетенције за одређена радна места. Захваљујући резултатима и информацијама прикупљеним оваквим анкетањем, вршене су измене и допуне студијских програма на Факултету, а целокупан програм докторских студија конципиран је према захтевима и сугестијама представника различитих сектора, који корелирају са облашћу заштите животне средине у смислу потребе за кадровима. Извештаји Комисије за обезбеђење квалитета, који садрже и резултате интерног и екстерног анкетања, представљају веома важан сегмент при планирању будућих стратешких потеза у раду Факултета за примењену екологију Футура.

SWOT-анализа стандарда 3

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Формирана је Комисија за обезбеђење квалитета рада Факултета Футура (+++) ❖ Комисија је сачињена од представника наставника, сарадника, студената и ваннаставног особља (сви органи факултета равномерно су заступљени) (+++) ❖ Комисија редовно подноси детаљан извештај о свом раду ННВ-у (+++) ❖ Рад Комисије је у потпуности транспарентан и подложен изменама у складу са примедбама и сугестијама (+++) ❖ Студенти су упознати са надлежностима појединих органа руковођења на Факултету (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за растерећењем чланова Комисије од осталих свакодневних обавеза како би се још више посветили процесу обезбеђења квалитета (++) ❖ Потреба за већим бројем запослених на административним и техничким пословима за потребе осигурања и унапређења квалитета (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Даље унапређење рада Комисије за обезбеђење квалитета кроз побољшање синхронизације са истом комисијом на нивоу универзитета (+++) ❖ Редовније анкетирање послодаваца у циљу прикупљања информација о потребама на тржишту и измена/допуна студијских програма у складу са прикупљеним подацима (++) ❖ Спровођење радионица за студенте у циљу што бољег разумевања процеса оцене и унапређења квалитета рада Факултета (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Задржавање садашњег броја запослених на административним и техничким пословима (+) ❖ Преклапање обавеза чланова Комисије са свакодневним обавезама у настави и истраживачком раду (+) ❖ Изоловање система процене квалитета на Факултету Футура од система Универзитета Сингидунум (+)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Редовније анкетирати послодавце у циљу прикупљања информација о потребама на тржишту и измена/допуна студијских програма у складу са прикупљеним подацима.
- Спроводи радионице за студенте у циљу што бољег разумевања процеса оцене и унапређења квалитета рада Факултета.
- Растеретити обавезе чланова Комисије за обезбеђење квалитета, како би се током академске године у највећем делу посветили том послу.
- Повећати број запослених на административним и техничким пословима.

- Организовати редовније састанке са члановима исте комисије на нивоу Универзитета Сингидунум, како би рад и процес оцењивања и обезбеђења квалитета био усклађен у потпуности.

Показатељи и прилози за стандард 3

[Прилог 3.1. Формално успостављено тело \(комисија, одбор, центар\) с конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета на високошколској институцији \(извод из Статута\) и опис рада \(до 100 речи\)](#)

[Прилог 3.2. Списак свих анкета](#)

[Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера](#)

Стандард 4. Квалитет студијског програма

Факултет за примењену екологију Футура има седам акредитованих студијских програма:

Два програма Основних академских студија

<i>Назив студијског програма</i>	<i>Број студената</i>
Заштита животне средине	40
Економија животне средине	40

Четири програма Мастер академских студија

<i>Назив студијског програма</i>	<i>Број студената</i>
Заштита животне средине	25
Интегрално управљање природним ресурсима	25
Управљање ризицима у животној средин	25
Економија животне средине и климатске промене	25

Један програм Докторских академских студија

<i>Назив студијског програма</i>	<i>Број студената</i>
Одрживи развој и животна средина	15

Одлуке о акредитацији свих наведених студијских програма видети у [Прилогу 4.4.](#)

Факултет за примењену екологију Футура редовно и систематски проверава квалитет и усклађеност студијских програма, и то:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима високошколске установе;
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеакадемских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина;
- исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

Формалноправна процедура за одобравање нових или измена и допуна студијских програма на Факултету за примењену екологију Футура може се представити на следећи начин:

Предлог структуре и садржаја нових студијских програма потиче од Продекана за наставу у договору и уз сагласност Продекана за науку и истраживачки рад. Продекан за наставу упућује предлог студијског програма Декану Факултета, који својом одлуком усваја предлог. Предлог усвојен од стране Декана прослеђује се Наставно-научном већу Факултета, које својом одлуком усваја предлог студијског програма. Предлог студијског програма, са Одлуком Наставно-научног већа Факултета о његовом усвајању, прослеђује се Сенату Универзитета Сингидунум, који својом Одлуком одобрава прослеђивање предлога студијског програма Комисији за акредитацију и проверу квалитета.

Факултет за примењену екологију Футура има формирано тело за праћење квалитета наставног процеса и успешности програма, под називом Комисија за обезбеђење квалитета Факултета. Постојање оваквог тела дефинисано је Статутом Факултета, а формализовано Одлуком Наставно-научног већа, која се доноси периодично када се појави потреба за изменом чланова ове Комисије. С обзиром на то да Комисија подразумева и учешће представника младих сарадника и студената, појављује се потреба за повременим изменама наведених представника, услед напредовања младих сарадника или дипломирања студената. Организација наставе и оптерећење студената током наставног процеса дефинисани су Правилником о студирању за студенте Основних академских студија и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура на Универзитету Сингидунум у Београду, који подразумева израду годишњих планова реализације наставе, број радних недеља у семестру и у академској години, број сати потребних за рад студената на наставним и ваннаставним активностима, начин полагања испита и дефинисање оцене из предмета, начин решавања ситуација са приговорима студената на полагање испита или наставни процес, као и поступак одбране завршног рада на одређеном нивоу студија.

Комисија за проверу квалитета надгледа процес редовне и периодичне евалуације програма путем Извештаја о резултатима анкета о квалитету студијских програма, о мишљењу дипломираних студената, као и о мишљењу послодаваца о стеченим квалификацијама дипломаца Факултета. Анкете за проверу квалитета наставног процеса спроводе се на крају сваког семестра за предмете који су били актуелни у том семестру и за опште услове студирања на Факултету, док сваки дипломирани студент на крају свог школовања на Факултету попуњава анкету о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења ([Прилог 4.1](#)). Задовољство послодаваца проверава се путем анкете за послодавце, која се спроводи периодично, сходно информацијама о запослењу дипломираних студената Факултета, захваљујући раду Алумни-удружења (удружења бивших студената Факултета), који из године у годину постаје све интензивнији, захваљујући Центру за каријерно вођење студената, који има задатак да прати развој каријере својих дипломаца и проверава њихов статус на тржишту рада. На основу препорука добијених након евалуације претходног Извештаја о самовредновању за период 2010–2013. година, уложени су додатни напори за унапређење рада Алумни-удружења, у циљу што ефикаснијег праћења развоја каријере дипломираних студената. Свакако, неопходно је перманентно радити на даљем унапређењу рада овог удружења, као и самог Центра, како би информације о свршеним студентима биле потпуније ([Прилог 4.2](#)).

Такође, сходно препорукама, унапређена је структура упитника о мишљењу дипломираних студената и послодаваца о стеченим квалификацијама дипломаца Факултета. У складу са информацијама о статусу дипломираних студената на тржишту рада, врши се повремена ревизија и измена структуре студијских програма. На пример, мењани су и називи предмета и увођене одређене наставне јединице у силабус предмета, у дозвољеним границама за измене и допуне студијског програма, како би дипломци могли да задовоље услове за сврставање у одређене категорије незапослених лица (предметни наставници, кадар за рад у области ловства и ловног туризма, кадар за рад у технолошким постројењима и слично, што показују и одлуке Наставно-научног већа о изменама и допунама студијских програма).

Оцена исхода учења на Факултету за примењену екологију Футура усклађена је са начином и поступком оцене исхода учења на Универзитету Сингидунум. Оцена исхода учења постављена је у раван евалуације жељених излазних резултата наставног процеса, која кореспондира са реализацијом општих и посебних стратешких циљева ове високообразовне институције. Читав систем је постављен на макро- и микроуправљачком нивоу. На макронивоу су исходи учења стављени у функцију осигурања вертикалне и хоризонталне конзистентности студијских програма, али и у процесу комуникације са спољним окружењем, посебно са послодавцима. Наравно, они имају важну функцију у процесу интерне и екстерне евалуације рада Факултета.

На микронивоу детерминисање излазних резултата помаже реализаторима наставног процеса да:

- утврде шта се очекује од студента да зна, разуме, може направити, односно шта се може вредновати као крајњи резултат процеса учења;
- прецизирају студентима шта се од њих очекује у току наставног процеса и процеса испитивања;

- припреме материјале, наставне методе, тестове и друге инфраструктурне елементе наставног процеса;
- боље комуницирају са интерним и екстерним окружењем о циљевима предмета;
- створе ширу слику о исходима студијског програма у оквиру којег изводе наставни процес;
- успоставе методе и излазне резултате процеса учења у складу са контекстом студијског програма.

Ради осигурања вертикалне и хоризонталне конзистентности студијских програма, на Факултету Футура одређено је пет кључних исхода студирања:

Исход 1 – Поседовање теоријског знања из референтне области студијског програма;

Исход 2 – Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету;

Исход 3 – Коришћење методолошких приступа у решавању проблемских ситуација;

Исход 4 – Примена знања у пракси;

Исход 5 – Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама.

Сваки исход се мора квантификовати у распону од 0 до 3, при чему:

0 – не подразумева тај исход;

1 – исход заступљен у незнатној мери;

2 – исход делимично заступљен;

3 – исход потпуно заступљен.

Суштина Исхода 1 огледа се у оцени спознаје научних теорија и способности студената за категоризовање, класификовање и дефинисање појмова из референтне области студија. Способност рангирања и уграђивања знања у шири научни контекст, разумевање глобалних процеса и трендова развоја међународне заједнице у будућности, као и стицање критичког „погледа на свет“, представљају важно опредељење наставног процеса. Због тога, оно је преточено у Исход 2.

Оцена обима и квалитета самосталне употребе методолошких метода и техника у поступку решавања проблемских ситуација, као и способност закључивања и стварања нових синтетичких целина на основу прикупљених података током анализе чини једну од суштинских одлика процеса студирања и академског погледа на стварност. Ово представља садржај Исхода 3.

Способност самосталног савладавања проблема у „реалном свету“ и изналажење нових (иновативних) решења чини суштину Исхода 4.

Имајући у виду захтеве послодаваца који се крећу ка добијању стручњака са широким образовањем и разним вештинама, које не морају бити у чврстој вези са ужестручним знањима везаним за студијски програм, Универзитет Сингидунум, а и Факултет Футура, у

наставни процес је укључио и потребу стицања способности рада у тиму, (не)вербалног изражавања и поседовање других вештина које јачају персоналне квалитете студената. Излазни резултати овог сегмента студирања евалуирају се преко Исхода 5.

Посматрани скуп исхода ставља се у корелацију са *активностима* студената, на основу којих се и врши крајње оцењивање њиховог рада у току семестра. Праћење и евалуација рада студената врши се преко оцењивања следећих активности којима се таргетирају жељени исходи студијског програма:

- партиципација студената у процесу наставе;
- израда: а) семинарског рада; б) практичног рада; в) пројекта; г) самосталног истраживања и сличних задатака;
- колоквијум(и);
- завршни испит.

У оквиру микроуправљачког нивоа, сваки носилац наставног предмета дужан је да направи својеврсну матрицу у којој су, поред исхода студирања и облика активности, уз помоћ којих ће се вршити оцењивање студената, назначили и (видети [Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе](#)):

1. конкретну врсту активности или рада који ће се применити у посматраном процесу;
2. циљану област учења;
3. метод оцењивања;
4. структуру бодова.

Носиоци наставног предмета морају измерити и оптерећење студената на свом предмету, узимајући у обзир све активности које треба извести на студијском програму и изван њега, како би постигли планиране исходе учења. У том смислу, користи се систем ЕСПБ бодова, којим се утврђује количина времена која је студентима потребна да би извршили све обавезе везане за наставу и учење (присуство предавањима, израда семинарских радова и пројеката, припрема за наставу, спремање завршног испита и сличне дужности), а које су потребне да би се постигли очекивани исходи (резултати) учења.

У просеку, износ радног оптерећења студента у току школске године јесте 60 бодова. Ако се има у виду да радно оптерећење студента у једној години осцилује између 1.500 и 1.800 сати, може се извести закључак да један ЕСПБ бод износи од 25 до 30 сати рада. Још у процесу акредитације, носиоци предмета имали су обавезу да измере ангажовање студената. Студенти су били упитани за временско трајање активности, које су им биле потребне у процесу испуњавања предиспитних и испитних обавеза на предмету. На основу добијених резултата одређен је систем ЕСПБ бодовања, где се издваја неколико група предмета – предмети са 7 ЕСПБ бодова, предмети са 6 ЕСПБ бодова и предмети са 5 ЕСПБ бодова.

Структура расподеле радних сати ангажовања приказана је на примеру предмета који носи 7 ЕСПБ бодова:

Р.б.	Активност на предмету	Број сати рада
1.	Партиципација студената у процесу наставе	50
2.	Израда: а) семинарског рада; б) практичног рада; в) пројекта; г) самосталног истраживања и слично	40
3.	Колоквијум(и)	70
4.	Завршни испит	50
<i>УКУПНО</i>		210
<i>ЕСПБ бодови</i>		7

Код предмета који носе 6 ЕСПБ бодова укупан број радних сати смањује се за 30 (180 сати), док предмети са 5 ЕСПБ бодова подразумевају 150 радних сати, односно умањење броја сати за 60.

Када се претходни параметри оцене исхода студирања повежу у једну целину, онда се добија својеврсна матрица у којој се могу видети сви најважнији елементи праћења и оцењивања рада наставника и студената у процесу реализације одређеног наставног предмета. У предстојећој табели може се видети како то изгледа на конкретном примеру у оквиру студијског програма Дипломских академских студија Заштите животне средине – мастер на предмету Екоремедијација-екоинжењеринг (7 ЕСПБ).

Табела – Оцена исхода учења на предмету Екоремедијација – екоинжењеринг

Р. бр.	Облик активности	Исход учења	Активност студента	Циљана област учења	Метод оцењивања	Број бодова	Број радних сати/ ЕСПБ
1.	Партиципација студената у процесу наставе	1. Поседовање теоријског знања из референтне области студијског програма 2. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету 3. Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама	1. Редовно и дисциплиновано праћење предавања и вежби 2. Одговарање на питања 3. Дискусија 4. Групни рад 5. Анализа проблема	Структура акредитованог силабуса предмета: Екоремедијација – екоинжењеринг	1. Присуство се прати уписом студената у образац за евиденцију и преко платформе efutura 2. Оцена наставника у складу са критеријумом оцењивања	10	50
2.	Практична настава: Семинарски рад/Практичан рад/Пројекат/Истраживање	1. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету 2. Коришћење методолошког приступа у	1. Избор теме 2. Писање рада 3. Анализа посматраног проблема 4. Квалитет закључивања 5. Квалитет избора литературе	Структура акредитованог силабуса предмета: Екоремедијација – екоинжењеринг	1. Семинарски 2. Решавање задатака 3. Припрема презентације 4. Усмено излагање	20	40

		решавању проблемских ситуација 3. Примена знања у пракси 4. Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама	6. Квалитет излагања у одбрани рада				
3.	Колоквијум/-и	1. Поседовање теоријског знања из референтне области студијског програма 2. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету 3. Коришћење методолошког приступа у решавању проблемских ситуација 4. Примена знања у пракси	1. Учење 2. Тестирање знања 3. Решавање задатака 4. Анализа проблемских ситуација	Структура акредитованог силабуса предмета: Екоремедијација – екоинжењеринг	1. Тест са отвореним одговорима 2. Тест са понуђеним одговорима 3. Комбиновани тест 4. Решавање задатака 5. Анализа проблема	20	70
4.	Завршни испит	1. Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију	1. Учење 2. Тестирање знања 3. Решавање задатака	Структура акредитованог силабуса предмета: Екоремедијација	1. Усмено одговарање на постављена питања 2. Анализа	50	50

		са глобалним процесима који се одвијају у свету 2. Коришћење методолошког приступа у решавању проблемских ситуација 3. Примена знања у пракси 4. Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама	4. Анализа проблемских ситуација	– екоинжењеринг	проблема 3. Јавна одбрана практичног рада		
УКУПНО						100	210/ 7 ЕСПБ

Претходно изнета матрица одражава исходе на нивоу само једног наставног предмета, на основу чега има микроуправљачки карактер. На макронивоу су исходи учења стављени у функцију осигурања вертикалне и хоризонталне интеграције садржаја студијских програма. У циљу реализације поменутих захтева, Декан и Продекани на Факултету Футура стално прате и утичу на иновирање садржаја курикулума, који се усклађују са највишим стандардима и курикулумима реномираних страних високошколских установа.

На пример, Докторске академске студије Одрживи развој и животна средина на Факултету за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум представљају огледало најсавременијих концептуалних поставки комплексног односа одрживог развоја и животне средине, с једне, и друштва, с друге стране, у (препознатљивим) академским центрима широм Европе и света. Овако конципиране студије не само да пружају студентима најновија стручна и научна сазнања на пољу одрживог развоја и животне средине, већ квалитетом у потпуности одговарају садржинским критеријумима обеју стратешких, по друштвеној корисности, научних дисциплина: друштвено-хуманистичких и природно-математичких. Између осталог, ове докторске академске студије, својим концептом, истраживачком оријентацијом и пројектним радом, подстицаће даља мултидисциплинарна усавршавања у правцу интегралног бављења садашњошћу и будућношћу човековог окружења.

Програмски гледано, докторске академске студије Одрживи развој и животна средина целовите су, свеобухватне и усаглашене, најпре са мастер академским студијама на Факултету за примењену екологију Футура, а потом и структурно, у смислу компатибилности и са сличним студијским програмима иностраних високошколских установа, од којих су сви (3) са европског образовног простора.

1. PhD Programme in Sustainable Development – UCD, Dublin, Ireland, <http://www.ucd.ie/phdsust/index.html>;
2. Environmental Sciences and Policy Ph.D. Program – CEU, Budapest, Hungary, <http://envsci.ceu.hu/phd>;
3. PhD Program in Climate Changes and Sustainable Development Policy – Universidade Tecnica de Lisboa, Portugal, <https://fenix.ist.utl.pt/cursos/deaacpds/curricular-plan>

Компатибилност програма докторских академских студија Одрживи развој и животна средина са наведеним иностраним програмима посебно се огледа у оригиналности метода и одабраним тематским оквирима изучавања научних области које се тичу можда и највећег изазова данашњице, теоријског и апликативног међудисциплинарног разумевања и досезања принципâ одрживог развоја. Садржај студијског програма реализује се у складу са европским препорукама и стандардима: подстичу се интернационална сарадња и мобилност студената и особља, уведени су упоредиви критеријуми и методологије, као и систем лако препознатљивих и упоредивих диплома (кроз додатак дипломи).

Студијски програм је усаглашен са европским стандардима у погледу уписа студената, трајања студија, услова за прелазак у наредну годину студија (исказан минимумом ЕСПБ), стицања дипломе, као и начина студирања (дизајнирање флексибилног профила избором одређених предмета са широке листе изборних предмета). Коначно, овај студијски програм докторских академских студија формално је усклађен са утврђеним стандардима

за акредитацију. Највећа вредност курикулума студијског програма састоји се у томе да подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, индуктивни и дедуктивни начин истраживања и примену стечених знања и вештина у практичне сврхе.

Важан инструмент у процесу иновирања садржаја курикулума студијских програма представља мапирање предмета, као помоћно средство за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета дефинисаних програмом. Факултет за примењену екологију Футура има седам акредитованих студијских програма и за сваки од њих приказана је мапа предмета у оквиру додатног [Прилога 4.3. Мапирање предмета и оцена обухваћености сваког програмског исхода учења](#) у оквиру обавезних предмета студијских програма урађено је применом методологије и система оцењивања описаног у претходном тексту, применом система бодовања исхода од 0 до 3.

Процена постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења и усклађености постигнутих резултата студената са планираним исходима учења врши се путем анкета студената, дипломираних студената и послодаваца, а резултати анкета у претходним академским годинама представљени су у оквиру [Прилога 4.1: Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења](#) и [Прилога 4.2: Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца](#).

Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) чини предмет редовне провере путем прикупљања повратних информација од студената, а резултати ове провере представљени су у оквиру [Прилога 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса](#). На пример, оцене студената на питање о „Степену разумевања ЕСПБ-а од стране студената“ креће се у распону од 8,45 до 9,28, што се може сматрати веома задовољавајућом оценом. Такође, констатацију „Време мог ангажовања на предметима током семестра одговара броју ЕСПБ-а“ студенти оцењују оценама од 8,49 до 9,26, при чему и ова просечна оцена расте из године у годину.

На основу препорука, посебно је анализирана стопа одустајања студената од даљег студирања, као и њихови разлози за то. Процент је занемарљив и није повезан са квалитетом студијских програма и наставног процеса, већ су првенствено разлози финансијске природе, на које Факултет не може директно утицати, иако нуди и могућност делимичног или потпуног ослобађања од школарине.

Како је описано у Стандарду 6, резултати истраживачког рада на Факултету Футура интензивно се користе за унапређење наставног процеса. Комплементарност наставних и истраживачких/пројектних активности налази се на високом нивоу, пошто скоро сви наставници учествују у реализацији пројеката (неки и руководе) и користе прилику да студентима током предавања представе најновије резултате и достигнућа. У великом броју случајева студенти су директно укључени у реализацију пројеката, а неки пројекти су и намењени студентима и осавремењивању наставе. У научном пројекту TP31078 студенти активно учествују кроз теренске посете и рад на огледном пољу Факултета, као и кроз обраду података добијених различитим мерењима, а у оквиру предмета Екоремедијација и Биодеградација и ренатурализација.

Одређени број студената извео је и сопствене експерименте уз помоћ садног материјала набављеног за потребе пројекта и за оснивање огледног поља, како би била постигнута репрезентативност истраживања у различитим еколошким условима. Сваки од тих студената користи податке из сопственог експеримента за израду дипломског, мастер или докторског рада. Тиме студенти доприносе резултатима пројекта, а пројекат доприноси унапређењу наставног процеса.

Пројекат „Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији“ имао је за циљ унапређење процеса наставе на предмету Рурална екологија, док актуелни пројекат „Вишеград за Србију: Премошћавање недостатака између образовања и одрживог развоја у пракси“ има за циљ унапређење читавог програма мастер академских студија Интегрално управљање природним ресурсима, кроз гостујућа предавања еминентних истраживача и предавача из региона Вишеград (Мађарска, Словачка, Чешка и Пољска) и вишедневну студијску посету региону Вишеград. Студенти су главни актери свих активности и носиоци реализације пројекта. Поред ових најскоријих примера, активно учешће студената је омогућено у реализацији свих пројеката у којима Факултет учествује као носилац или учесник, а који су представљени у [Табели 6.6](#).

Наставници и студенти су упознати са дефинисаним захтевима које треба да испуни дипломски рад – мастер рад – докторска дисертација, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања. Сви захтеви и процедура везана за пријаву, израду и одбрану завршног мастер и докторског рада дефинисани су у оквиру Правилника о начину и поступку пријаве и одбране завршних радова на другом и трећем степену студија на Факултету за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум, док су детаљна техничка упутства за израду свих завршних радова представљена у документу „Стандарди и осигурање квалитета у настави: Упутство за израду завршног рада“, који је на располагању студентима.

Релевантност студијских програма за тржиште рада процењује се и унапређује у складу са резултатима Анкете о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења ([Прилог 4.1](#)), као и резултатима Анкете о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца ([Прилог 4.2](#)). Како је већ наведено у горњем тексту, сходно прикупљеним мишљењима дипломираних студената и послодаваца, Наставно-научно веће Факултета разматра могуће измене и унапређења студијских програма. У складу са информацијама о статусу дипломираних студената на тржишту рада, врши се повремена ревизија и измена структуре студијских програма. На пример, мењају се називи предмета и додају одређене наставне јединице у силабус предмета, у дозвољеним границама за измене и допуне студијског програма, како би дипломци могли да задовоље услове за сврставање у одређене категорије незапослених лица (предметни наставници, кадар за рад у области ловства и ловног туризма, кадар за рад у технолошким постројењима и слично, што показују и одлуке Наставно-научног већа о изменама и допунама студијских програма).

Дипломе и јавне исправе издају се у складу са одредбама Правилника о садржају јавних исправа које издаје високошколска установа (*Сл. гласник РС*, бр. 40/09 и 69/11). Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани и доступни увиду јавности (нарочито у електронској

форми) и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма. Информације о студијама и наставни планови и програми свих смерова доступни су на сајту Факултета – <http://www.futura.edu.rs/>.

SWOT-анализа стандарда 4

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Систем оцењивања је у високој мери заснован на мерењу исхода учења (+++) ❖ Циљеви студијских програма су усклађени са исходима учења (++) ❖ Методе наставе су оријентисане према квалитетним исходима учења (++) ❖ Остварена је међусобна усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања (++) ❖ Студентима су доступне информације о дипломском завршном раду, стручној пракси, као и информације о студијским програмима и исходима учења (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за даљим унапређењем система за праћење квалитета студијских програма (++) ❖ Потреба за даљим развојем и унапређењем Alumni-удружења и процеса прикупљања информација од дипломираних студената (++) ❖ Потреба за унапређењем система праћења функционалне интеграције знања и вештина (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Унапређење праћења квалитета студијских програма кроз перманентно критичко разматрање ефеката и исхода учења (+++) ❖ Континуирано осавремењивање студијских програма у складу са потребама друштва, привреде и развоја „зелених“ технологија (+++) ❖ Развој Alumni удружења и још боље интегрисање Студентског парламента у процес унапређења студијских програма (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Низак ниво препознавања исхода студијских програма од стране послодаваца – неразумевање суштинских квалификација студената (+++) ❖ Непрецизно приказане компетенције дипломираних студената у јавности (++) ❖ „Предност“ од стране послодаваца запошљавању дипломираних студената са факултета у државном власништву (+++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- Факултет ће наставити периодично преиспитивање циљева студијског програма, структуре и садржаја студијског програма у погледу односа општеакадемских, научностручних и стручно-апликативних дисциплина.
- Факултет ће наставити рад на унапређењу контаката са својим дипломцима, јер једино праћењем постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју може да се процени релевантност програма за тржиште рада. У противном, Факултет неће

добити повратне информације од дипломираних студената о томе колики је број дипломираних студената успео да се запосли.

- Иницирање увођења и дефинисања нових „зелених“ занимања у званичној Листи занимања високошколског образовања.
- Упућивање молбе Националној служби за запошљавање за извештавање о статусу дипломираних студената Факултета за примењену екологију Футура.
- Развој и коришћење директних контаката Факултета са државним органима, привредним организацијама, као и са организацијама и установама здравствене заштите, националним парковима и заштићеним природним добрима и сличним установама у којима би дипломирани студенти могли да се запосле.
- Интензивнији рад на промоцији и омасовљавању Алумни-удружења Факултета Футура.

Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне две школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Подаци су показани посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне три школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30. 09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Прилог 4.3. Табела мапирања предмета свих акредитованих студијских програма на Факултету за примењену екологију Футура; обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета студијских програма, применом система оцењивања од 0 до 3

Прилог 4.4. Одлуке о акредитацији студијских програма и високошколске установе

Стандард 5. Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса на Факултету Футура обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и перманентно праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у циљу превенције опадања квалитета наставе.

Садржај курикулума и наставне методе за његову примену одговарају постизању циљева одговарајућих студијских програма и појединачних предмета. Ова констатација се најбоље може потврдити примереном анализом односа садржаја силабуса и предвиђених наставних метода, са једне стране, и циљева предмета и планираних исхода предмета, са друге стране. Као пример наводи се обавезни предмет Екологија, намењен студентима прве године Основних академских студија Заштите животне средине (Табела 5.1).

Табела 5.1: Анализа усклађености наставних метода и исхода предмета у оквиру силабуса обавезног предмета Екологија

Циљ предмета	Исход предмета	Наставна метода	Метода провере знања	Број бодова
Упознавање студената са основним појмовима екологије	Оспособљавање студената у фундаменталном савладавању основних еколошких принципа, појава и процеса	Теоријска настава поткрепљена ППТ презентацијама	Активност у току предавања + Писмени испит	10 + 40
Упознавање студената са основним појмовима екологије	Оспособљавање за самостални истраживачки теренски рад у поступку утврђивања основних карактеристика абиотичких, биотичких и антропогених фактора, манифестација њихове интеракције и дугорочног прогнозирања	Практична настава: постављање микроклиматских станица и праћење микроклиматских фактора, израда климадијаграма по Walter-у и по Иванову, израда фитоценолошких снимака, примена екоанатомских и екоморфолошких метода у анализи еколошких типова биљака, практично упознавање са физиогномијом, флористичким саставом и структуром различитих типова биљних заједница	Колоквијум + Активност у практичној настави	10 + 20

	ЊИХОВОГ МЕЋУОДНОСА			
Упознавање студената са основним појмовима о дистрибуцији организама и њихових заједница детерминисаној еколошким факторима	Оспособљавање студената у фундаменталном и примењеном савладавању природних појава и процеса у биосфери, као и детекцији антропогено условљених појава, процеса и њихових последица по животне заједнице и биосферу у целини	Самостални истраживачки рад студената заснован на анализи доступне литературе и позитивних примера из праксе	Семинарски рад и представљање резултата самосталног рада	20

Пропорција различитих типова курсева (предавања, семинари, пракса, пројекти) у оквиру акредитованих студијских програма на Факултету за примењену екологију Футура у складу је са дефинисаним и очекиваним исходима предмета. Сви предмети у оквиру курикулума акредитованих студијских програма (у циљу поткрепљења претходне констатације биће анализирани Основне академске студије Заштите животне средине и Мастер академске студије Заштите животне средине) предвиђају и садрже веома разноврсне типове курсева и наставних метода, које се примењују у циљу остварења исхода учења предвиђених силабусом. У табели 5.2. истакнути су позитивни примери иновирања наставе на свим предметима Основних академских студија Заштите животне средине и појединим предметима Мастер академских студија Заштите животне средине, који имају за циљ постизање високог степена интеракције са студентима, али без одступања од структуре предмета, која захтева и примену класичних метода наставе (предавања у циљу упознавања са теоријским основама предмета).

Табела 5.2: Анализа степена иновираниости наставе на свим предметима Основних академских студија Заштите животне средине и појединим предметима Мастер академских студија Заштите животне средине – типови иновативних курсева

Назив предмета	Тип иновације у настави
Екологија	Теренска експериментална истраживања у оквиру практичне наставе
Заштита геодиверзитета	Теренски обиласци значајних појава са аспекта геодиверзитета; емитовање и дискусија документарних едукативних филмова на вежбама
Информатика	Интерактивни практични рад у Информатичком кабинету

Енглески језик А	Интензивна комуникација, обука за писање пословне биографије на енглеском језику
Еколошка политика	Посете институцијама, интервјуи са доносиоцима одлука, емитовање и дискусија документарних едукативних филмова на вежбама
Управљање ресурсом отпада и Рециклажна индустрија	Теренске посете локацијама на којима се налазе депоније и рециклажним центрима, студентски кампови са циљем уклањања дивљих депонија
Биологија животне средине	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Хемија животне средине	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Социјална екологија	Интерактивне радионице; активна дискусија са студентима; емитовање и дискусија предавања страних професора и експерата; гостујући предавачи
Енглески језик Б	Интензивна комуникација, примена граматичких правила у говорном језику
Загађивање и заштита земљишта	Самостално прикупљање узорака земљишта; рад у лабораторијским условима на анализи педолошких карактеристика; теренска истраживања (израда и анализа педолошког профила)
Наука о заштити животне средине	Примена софтверског пакета Global City у практичној настави, који пружа интерактивно упознавање са широким опсегом проблема у животној средини
Физика животне средине	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Основи економије	Примена конкретних метода еколошког вредновања у практичној настави
Управљање водним ресурсима	Анализа конкретних примера загађености и побољшања квалитета вода у Србији
Заштита биодиверзитета	Теренске посете заштићеним природним добрима и Природњачком музеју
Енглески језик Ц	Интензивна комуникација, примена граматичких правила у говорном језику
Основи физичке хемије	Рад у лабораторијским условима; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Трансгранично загађење животне средине	Теренске посете емитерима буке и других типова физичког загађења; анализа конкретних примера са аспекта заштите животне средине
Загађивање и заштита ваздуха	Примена савремених софтверских пакета за моделовање процеса у атмосфери; Анализа конкретних примера загађености и побољшања квалитета ваздуха у Србији
Еколошко-економски инструменти у заштити животне средине	Примена конкретних инструмената у еколошкој економији

Рурална екологија	Настава надограђена реализацијом пројекта Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији, који предвиђа гостујуће предаваче из Словачке, Чешке и Пољске и едукативну посету руралним пределима Словачке; комбиновање наставе на матерњем и енглеском језику, уз примере добре праксе из земаља Вишеграда; самостална израда Стратегије за развој села применом партиципативних техника
Заштита угрожених врста	Самостална израда Стратегије генетичке конзервације одабране биљне или животињске врсте
Екотоксикологија	Рад у лабораторијским условима; посете Институту за јавно здравље, Научном институту за ветеринарство и другим институцијама
Природни hazard и Акциденти у животној средини	Анализа конкретних примера hazardа и еколошких акцидентата
Обновљиви извори енергије	Теренске посете конкретним примерима коришћења обновљиве енергије
Заштита и унапређење шумских и ловних ресурса	Примена савремених софтверских пакета за моделовање процеса у шумским екосистемима и складиштење угљеника; практично упознавање са шумским дрвенастим врстама на терену
Еколошки информациони системи	Практични рад у Информатичком кабинету
Биоремедијација	Укључивање студената у реализацију истраживања на пројекту технолошког развоја TR31078, подржаном од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја; практични рад на Образовном полигону Факултета; анализа конкретних примера из праксе
Интегрисани ГИС	Практични рад у пакету ArcView GIS; примена ГИС-а у заштити животне средине
Менаџмент животне средине	Анализа конкретних примера из праксе; самостално решавање хипотетичких примера у управљању животном средином
Урбани екосистеми	Анализа конкретних примера нарушавања квалитета животне средине у урбаним условима
Животна средина и одрживи развој	Анализа конкретних примера из праксе; самостално решавање хипотетичких примера у управљању животном средином
Технолошки процеси у заштити животне средине	Анализа конкретних технолошких решења у заштити животне средине
Методологија научноистраживачког рада	Конкретни примери метода и техника израде једног оригиналног научног рада, стручног рада, монографије и других категорија истраживачких резултата
Екосистемске технологије	Практичне вежбе са задацима из термодинамике и других области; теренске посете постројењима
Управљање пројектима заштите животне средине	Самостална израда Предлога пројекта применом метода управљања пројектним циклусом

Екологија микроорганизама	Рад у лабораторијским условима; посете Институту за јавно здравље, Научном институту за ветеринарство и другим институцијама
Екохидрологија	Анализа конкретних примера из праксе; посете хидролошким постројењима
Екоклиматологија	Практичан рад на задацима из климатологије; интерактивне дебате о климатским променама; Анализа извештаја Европске агенције за животну средину

Генерални закључак је да се настава значајно иновира, јер је уведен читав низ нових облика преношења знања, уз висок степен интеракције са студентима. Поред тога, неколико предмета је задржало и класичну структуру прикупљања предиспитних бодова (кроз семинарске радове и колоквијуме), што је значајно за студенте, јер их учи правилима писања и перманентног учења, а то је основна одлика Болоњског процеса. Информације о свим студентским активностима, које представљају одређени вид иновације у настави на Факултету, перманентно се представљају и ажурирају на интернет-страници Факултета www.futura.edu.rs/wordpress/strucne-novosti/.

Факултет за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум у Београду перманентно подстиче и пружа подршку наставном особљу у процесу стицања активних научних и стручних компетенција, неопходних за иновирање и унапређење наставног процеса. Детаљи који поткрепљују ову констатацију приказани су у [Прилогу 5.3](#). Извештај (доказ) о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника. Прилог 5.3. представља концизни извештај Декана о подстицајима које Факултет обезбеђује за стицање активних компетенција наставника и сарадника, а заснован је на изводима из Извештаја Комисије за обезбеђење квалитета за посматране академске године. Такође, све информације о стручном усавршавању наставника и сарадника представљене су на интернет-страници Факултета www.futura.edu.rs/wordpress/studentske-novosti/

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, а познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе. Студенти су пре почетка сваког семестра упознати са Планом и програмом извођења наставе, који се објављује на интернет страници и огласним таблама Факултета. На интернет-страници Факултета, као сталне информације, налазе се структуре акредитованих студијских програма, као и силабуси свих предмета са подацима о називу предмета, броју ЕСПБ, условима и циљевима предмета, садржају и структури предмета, плану и распореду извођења наставе, начину оцењивања на предмету, уџбеницима и обавезној литератури, подацима о наставницима и сарадницима на предмету.

Детаљан опис процедура за реализацију наставе дат је у [Прилогу 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе](#), који представља све елементе и фазе ове процедуре. Прилог 5.2. наводи све елементе који обезбеђују константност квалитета реализације наставе, као што су: табеле за планирање активности на предметима по наставним недељама, дневник рада наставног особља, страница *Распореди на сајту Факултета*, е-платформа за презентацију и преузимање свих материјала и обавештења везаних за поједине предмете www.e.futura.edu.rs. Е-платформа

је намењена искључиво студентима Факултета, који је користе путем регистрација и прављења сопственог налога, а који им омогућава преузимање свих материјала (презентација, литературе, аудио-снимака предавања), али и *on-line* праћење предавања са директним укључењем у наставу у реалном времену са друге локације и уз могућност интеракције (постављања питања, учешћа у дискусији и сличне облике).

Факултет поседује механизме за праћење квалитета наставног процеса, а механизам за санкционисање недовољно квалитетног наставног процеса до сада није примењен, јер за то и није било потребе. Сви горе наведени елементи процедуре за реализацију наставног процеса истовремено омогућавају и адекватну и сталну проверу квалитета наставе и наставног кадра. Факултет је овластио Комисију да својим извештајима систематски прати и оцењује квалитет наставе на појединачним предметима, као и да предлаже корективне мере за његово унапређење. Комисија корективне мере предлаже Наставно-научном већу. Веће усваја мере, а извршава их Декан Факултета. Наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби Декан је дужан да упозори на потребу побољшања.

SWOT-анализа стандарда 5

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Настава на Факултету је интерактивна, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања (+++) ❖ Наставници и сарадници су потпуно компетентни за извођење наставе на конкретним предметима (++) ❖ Факултет подстиче даље стицање активних компетенција наставног кадра (++) ❖ Доступности информација о терминима и плановима реализације наставе придаје се значајна пажња (++) ❖ Квалитет наставе се систематски прати и унапређује (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Већа потреба за финансијским средствима ради улагања у унапређење просторних капацитета, опреме и материјала за извођење наставе (++) ❖ Недовољно сопствених финансијских средстава за спровођење теренске наставе (++) ❖ Потреба за унапређењем капацитета за реализацију наставе у посебним терминима за запослене студенте (++)

ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Систематско праћење квалитета наставе и предузимање корективних мера када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу (+++) ❖ Обезбеђивање финансијске подршке за унапређење наставног процеса кроз пројектне активности (пре свега, од међународних донатора) (+++) ❖ Даље унапређење е-платформе и акредитација Студија на даљину (+++) ❖ Потреба за усавршавањем и целоживотним учењем кадрова из јавног, приватног и цивилног сектора (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољна ангажованост на обезбеђивању додатних финансијских средстава за унапређење квалитета наставног процеса (++) ❖ Непостојање или отежани услови за остварење подстицаја од стране државе за факултете у приватном власништву (кроз подстицаје за пројектне активности) (+++) ❖ Задржавање тренутних кадровских капацитета за анализу и праћење параметара квалитета наставног процеса (потреба за већим бројем запослених на административним и техничким пословима) (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

- Наставити рад на унапређењу систематског праћења квалитета наставног процеса: размотрити увођење извештаја о одржаној настави који, поред Дневника рада у електронској форми, подразумева попуњавање и подношење стандардизованог евиденционог листа једном месечно/по семестру на свим нивоима студија.
- Наставити са свим облицима подстицаја за стицање активних компетенција наставног кадра (студијске посете, летње школе, размена истраживача, представљање радова на научним и стручним скуповима, суфинансирање издања, учешће и чланство у раду међународних мрежа и организација и слично).
- Наставити рад на унапређењу е-платформе и припремама за остварење услова за акредитацију Студија на даљину.
- Повећање броја ангажованих на обради података о квалитету наставног процеса на основу анкета студената, дипломираних студената и послодаваца.
- Унапредити рад Алумни-удружења Факултета, као и повећати транспарентност рада Студентског парламента и његов утицај на унапређење процеса наставе.
- Перманентно се ангажовати на обезбеђивању додатних финансијских средстава за унапређење наставе кроз израду пројектних предлога и реализацију нових пројеката.
- Унапредити просторне капацитете за извођење наставног процеса, као и непрестано иновирати опрему и материјал за потребе извођења наставе.

- Унапредити рад Дисциплинске комисије у циљу санкционисања неадекватног понашања студената и превенције смањења квалитета наставе услед појединачних негативних примера студентског понашања.

Показатељи и прилози за стандард 5

[Прилог 5.1. Анализа резултата анкете студената о квалитету наставног процеса](#)

[Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе](#)

[Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)

Стандард 6. Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

На Факултету за примењену екологију Футура научноистраживачки рад се обавља у циљу развоја науке и стваралаштва, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног подмлатка, увођења студената у научноистраживачки рад, као и стварања материјалних услова за рад и развој Факултета. Пројектно финансирање обухвата финансирање научноистраживачког рада истраживача и финансирање директних материјалних трошкова истраживања.

На Факултету за примењену екологију Футура перманентно се ради на постизању јединства образовног, научноистраживачког и стручног рада. Ова констатација се најбоље може поткрепити описом структуре Истраживачко-развојног центра (Института Футура), који функционише у оквиру Факултета, а састоји се од неколико тематских целина (центра) са профилисаном истраживачком оријентацијом.

Научноистраживачка јединица ФПЕ Футура акредитована је за обављање научноистраживачке делатности у области природно-математичких и друштвених наука, заштите животне средине и екологије природног капитала.

Факултет у свом саставу има Институт Футура, научноистраживачку организациону јединицу. Превасходни задатак Института Футура је извршавање научноистраживачких задатака у области основних, развојних и примењених истраживања и консалтинга. Стратешки правац развоја Института, предлагање и реализацију научних пројеката и проверу квалитета остварених резултата пројеката врши Научни одбор.

Резултати научноистраживачког рада окренути су привреди и друштву у најширем смислу речи. Тежиште је на примењеним истраживањима која ће имати непосредан ефекат на мењање праксе, било да је реч о интеграцији Србије у Европску унију, побољшању конкурентности српске привреде и предузећа у Србији, или о даљем развоју и јачању едукативних институција.

Савет Факултета именује Научни одбор на период од три године.

Задаци Института Футура су:

- старање о остваривању научне и истраживачке делатности у оквиру плана и програма научног рада;
- извршавање поверених научноистраживачких задатака, на основу уговора закључених са заинтересованим органима и организацијама;
- усавршавање научних и наставних метода у области примењене екологије и интегративног менаџмента, европских интеграција, јавне политике и управе;
- помагање у извођењу наставе на студијама другог и трећег степена, а посебно организовање и омогућавање извођења научноистраживачке праксе студената;
- организација конференција, округлих столова, стручних трибина, семинара, обука, симпозијума, стручних састанака и других облика научног рада;
- успостављање сарадње са привредним субјектима, јавним сектором, другим факултетима и научноистраживачким институцијама у земљи и иностранству;

- објављивање научних резултата и истраживачког рада у виду монографија, зборника, часописа и других електронских и штампаних издања;
- спровођење примењених и развојних истраживања;
- истраживање еколошких и друштвених процеса, система и идеја на националном и међународном нивоу;
- унапређивање и осавремењавање наставних садржаја, програма и процеса на свим нивоима студија, применом најновијих научних и истраживачких достигнућа;
- укључивање студената у научноистраживачке пројекте, а у складу са њиховим самосталним радовима у току студија (семинарски, завршни радови, магистарске тезе, докторске дисертације);
- праћење менторског рада професора и асистената са студентима који су се определили за научноистраживачки рад;
- пружање услуга пословног саветовања;
- израда стручних анализа;
- израда студија случајева на примерима предузећа која послују у Србији;
- организација гостујућих предавања;
- остваривање услова за стално учешће научноистраживачког подмлатка на научним скуповима, студијским боравцима и другим облицима усавршавања како у земљи, тако и у иностранству;
- праћење развоја даровитих студената Факултета током студија у сарадњи са Центром за каријерно вођење и саветовање;
- пружање помоћи студентима у погледу њиховог опредељења за научноистраживачки рад;
- праћење заступљености студената у научноистраживачком раду на Факултету.

Организација, начин рада, надлежности и финансирање рада Института Футура ближе се уређује Правилником о раду Института.

У оквиру Института специјализовани су истраживачки центри, и то:

- ЦОРР (Центар за одрживи рурални развој);
- ЦЕРМ (Центар за екоремедијацију);
- ЦЕБ (Центар за екобезбедност);
- ЦЕР (Центар за економију ресурса);
- ЦЕМ (Центар за еколошко моделовање);
- ЦИЕ (Центар за интегративну екологију).

Радам центара руководи Руководилац центра кога именује декан на предлог руководиоца Института. Руководилац центра се именује на период од три године. За свој рад руководиоца центра одговоран је декану и руководиоцу Института.

Факултет је ставио акценат на научноистраживачки рад са циљем развоја науке и унапређења квалитета наставе, усавршавања научног подмлатка, увођења студената у научноистраживачки рад, као и стварања материјалних услова за развој факултета. Научноистраживачки рад се на институционално-организован начин одвија у оквиру Института, као научноистраживачке организационе јединице Факултета.

Институт Футура је посвећен развоју научноистраживачког подмлатка кроз следеће активности:

- обезбеђивање условâ за избор и пријем у звање сарадника у настави најбољих и најталентованијих студената Факултета, који исказују интересовање и способности за научноистраживачки рад;
- истраживање у оквиру привреде, предузетничке идеје, иницијативе, иновације;
- укључивање већег броја сарадника, асистената и студената у научноистраживачки и стручни рад који организује Факултет, као и у пројекте које реализује Факултет;
- упућивање младих истраживача на конференције, семинаре, радионице и програме обуке из области природно-математичких и друштвено-хуманистичких наука које организују домаће и међународне стране научне и стручне установе;
- упућивање младих истраживача на усавршавање у земљи и иностранству, на основу сарадње коју Факултет остварује са другим научноистраживачким организацијама, а посебно у оквиру пројекта ГЕМПУС који се реализују;
- (су)финансирање издавања научних публикација младих истраживача;
- унапређење, осавремењавање и обогаћивање наставних садржаја на предметима студијских програма свих нивоа студија кроз укључивање и примену резултата научноистраживачког рада.

У складу са Статутом, као и Програмом научноистраживачког рада и Програмом развоја научноистраживачког подмлатка, донетим септембра 2014. за период од 2014. до 2015. године, Факултет подстиче и обезбеђује услове наставницима, сарадницима и студентима да се активно баве научноистраживачким и стручним радом и да што чешће објављују резултате тог рада.

Институт развија и негује домаће и међународне везе и односе са сродним институцијама. Ради поспешивања међународне и домаће научне сарадње успостављен је Научни савет Института. До сада је Институт потписао више споразума о сарадњи, а намера је да се тај број повећава и да се сарадња са предузећима, научноистраживачким институцијама, невладиним организацијама, универзитетима и државном управом прошири.

Факултет развија и негује партнерства са сродним институцијама – привредом, државним и међународним организацијама и невладиним сектором, поред мање формалних видова сарадње.

Ево и детаљнијег описа делокруга истраживачких центара:

1. Центар за екоремедијацију са основном истраживачком оријентацијом у области примене обновљивих извора енергије, првенствено производње биомасе, у циљу екоремедијације земљишта. Основна истраживачка делатност овог центра усмерена је ка плантажирању и испитивању оптималних услова за раст и развој енергетске биљке мискантус. Истраживања су претходних година подржана кроз два научноистраживачка пројекта финансирана од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, током чије реализације је Центар и основан.

2. Центар за амбијенталну екологију са основном истраживачком оријентацијом у циљу постизања симбиозе унапређења животног амбијента и здравља становништва. Основне активности овог Центра усмерене су ка развоју технологија заштите животне средине,

научном мониторингу екосистема, интегрисаном управљању у области заштите животне средине, последицама и превенцији хазарда у животној средини, екосистемској процени ризика и утицаја на животну средину.

3. Центар за менаџмент ресурса са програмским концептом у области економије природног капитала, еколошко-економских инструмената у заштити животне средине, процене капацитета и потенцијала за управљање животном средином на локалном и регионалном нивоу и интегралног управљања природним ресурсима.

4. Центар за еколошку безбедност бави се истраживањима у области екотоксикологије, превенције акцидента у животној средини, трансформације и транспорта супстанци у животној средини.

5. Центар за еколошко моделовање развија се у правцу примене савремених софтверских пакета у циљу дугорочног планирања у области заштите животне средине, израде модела екосистемских услуга и процеса и креирања политике на основу конкретних моделованих процеса. Центар је основан у оквиру реализације пројекта институционалне сарадње између Института за животну средину Универзитета у Женеви и Факултета за примењену екологију Футура, под називом ЕМОСЛИП – Institutional Partnership for Environmental Modeling and Climatology, подржаног од стране Швајцарске националне фондације за науку, који је реализован од јула 2011. до јула 2013. године.

6. Центар за одрживи рурални развој (Center for Rural Extension CRE) основан је у оквиру реализације ЕМПИУС пројекта WBREN – Western Balkan Rural Extension Network, који има за циљ умрежавање новооснованих центара за саветодавство у области руралног развоја образовних и цивилних организација из Европске уније и у земљама Западног Балкана. Центар се бави партиципативним планирањем развоја у руралним регионима, проценом стања, капацитета и потенцијала локалних заједница за унапређење квалитета живота, у еколошком и социјалном смислу. Поред тога, Центар имплементира трогодишњи пројекат под називом „Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији“, подржан од стране Visegrad Fund-а. Пројекат има за циљ унапређење наставног процеса и квалитета наставе, као и повећање степена интерактивности наставе на предмету Рурална екологија, намењеном студентима друге године Основних академских студија Заштите животне средине. Циљеви се остварују кроз интерактивне модуле реализоване од стране гостујућих професора из Словачке, Чешке и Пољске, као и кроз едукативно путовање у Словачку у циљу упознавања са стањем руралних области у ЕУ и политиком планирања развоја.

У Истраживачко-развојном центру Факултета (Институту Футура), који обухвата све приказане појединачне центре, ангажовани су наставници и сарадници Факултета, који испуњавају све законом прописане услове и препоручене критеријуме за звање у којем се налазе (видети све прилоге и табеле Стандарда б), а по потреби се ангажују и компетентни истраживачи из других институција и организација.

Трансфер знања од научног истраживања до студената и корисника се спроводи и кроз 4 ЕДИТ-а: ЕДИТ 1 – Сремска Мировица, РЕСУРС ЦЕНТАР, лидер проф. др Јордан Алексић;

ЕДИТ 2 – брод УНЕКО Нови Београд, ХИДРОБИОЛОШКА ЛАБОРАТОРИЈА, лидер проф. др. Гордана Дражић;

ЕДИТ 3 – Димитровград (Гуленовци), ЦЕНТАР ЗА БИОДИВЕРЗИТЕТ И РУРАЛНИ МЕНАЏМЕНТ, лидер проф. др Сузана Ђорђевић-Милошевић;

ЕДИТ 4 – Лозница (Јелав), ГЕОБИОЕНЕРГОСТАНИЦА, лидер проф. др Борис Вакањац.

Стратешко планирање истраживачких активности на Факултету у потпуности је у складу са основним стратешким документима установе, као и са националном политиком у области заштите животне средине.

Статут Факултета за примењену екологију Футура дефинише основне одреднице и истраживачке правце у којима факултет делује и ствара, а Програмом научноистраживачког рада ближе су дефинисане конкретне области истраживања. Сваки од наведених истраживачких центара израђује вишегодишње програме и годишње акционе планове за реализацију истраживања у ужој научној области.

Сама чињеница да је Факултет био и јесте носилац два научна пројекта подржана од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, као и бројних националних пројеката подржаних од стране других институција, указује на чињеницу да је стратешко опредељење истраживачког рада Факултета у складу са Стратегијом научног и технолошког развоја за период 2010–2015 (*Службени гласник РС*, бр. 13/10), као и са Програмом истраживања Министарства за период 2011–2014. година и Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2016. до 2020. године – „Истраживање за иновације“.

Факултет за примењену екологију Футура је до сада био носилац два научноистраживачка пројекта у области Биотехнологија и агроиндустрија ([Табела 6.1](#)), а то су:

- Биорационално коришћење и екоремедијација земљишта гајењем биљака за индустријску прераду (ТР20208), 1. 4. 2009. – 31. 12. 2010, којим је руководила проф. др Гордана Дражић и
- Екоремедијација деградираних простора продукцијом агроенергетских усева (ТР31078), којим руководи проф. др Гордана Дражић, од истраживача учествују проф. др Јелена Миловановић, доц. др Нада Бабовић, асистенти Ана Ђорђевић, Мирјана Аранђеловић и Урош Радојевић, а реализује се у циклусу 2011–2017.

Поред ових пројеката на којима је Факултет носилац, истраживачи са Факултета учествују у реализацији других научних пројеката, којим руководе истраживачи из других институција, као што су:

- Проучавање биљних патогена, артропода, корова и пестицида у циљу развоја метода биорационалне заштите биља и производње безбедне хране (ТР31043) – као истраживач учествује проф. др Дубравка Јовичић;
- Еколошка и вирусолошка истраживања присуства емергинг зооноза у резерватима природе Републике Србије (ТР37015) – као истраживач учествује проф. др Дубравка Јовичић;
- Оптимизација енергетског искоришћавања субгеотермалних водних ресурса (ТР18008) – као истраживач учествује проф. др Драги Антонијевић;

- Истраживање климатских промена и њиховог утицаја на животну средину – праћење утицаја, адаптација и ублажавање (ИИИ43007) – као истраживач учествује проф. др Драган М. Марковић;
- Физика уређених наноструктура и нових материјала у фотоници (171005) – као истраживач учествује проф. др Драган М. Марковић;
- Историја српске филозофије (ОН179064) – као истраживач учествује доц. др Александар Гордић.

Табела 6.2. представља списак свих међународних и националних пројеката у којима учествују истраживачи са Факултета, а као најзначајнији за даљи развој Факултета сматрају се:

TEMPUS JP 158777–2009 WBREN – Western Balkan Rural Extension Network through Curriculum Reform, 2010–2013.

Резултати: Овај четворогодишњи Темпус-пројекат развијен је из потребе за осмишљавањем, развојем и увођењем наставног програма из области пољопривреде и руралног развоја у земљама Западног Балкана, обуке стручњака из праксе, као и развоја интегралне руралне мреже Западног Балкана. У пројекту учествује преко 20 институција, од којих по два универзитета из четири западнобалканске земље: Србије, Босне и Херцеговине, Албаније и Македоније.

Један од циљева је развијање специјалистичког (или мастер) наставног програма, тј. формалног образовања из области руралног развоја, који ће се наредне године акредитовати и почети са уписом нових студената на сваком од универзитета земаља Западног Балкана. Паралелно са развојем курикулума за студијски програм, развија се курикулум за посебне обуке, намењене стручњацима невладиних организација, такође из области руралног развоја. Мастер програм Рурални развој и агротуризам отпочео је са реализацијом на Пољопривредном факултету Универзитета у Новом Саду, који је водећа национална институција у овом пројекту, а у реализацији већег броја предмета учествују наставници са Факултета Футура: проф. др Гордана Дражић, проф. др Сузана Ђорђевић-Милошевић и проф. др Јелена Миловановић.

Субјекти сарадње: Универзитет у Reading-у, Универзитет Wageningen, Универзитет у Хелсинкију, Чешки универзитет природних наука, Универзитет у Сарајеву, Универзитет у Бањалуци, Пољопривредни универзитет у Тирани, Универзитет Корце/Корча Албанија, Државни универзитет у Тетову, Универзитет Гоце Делчев Македонија, Универзитет у Новом Саду, Универзитет Сингидунум.

EMOCLIP – Institutional Partnership for Environmental Modeling and Climatology 2011–2013.

Резултати: Успостављање институционалног партнерства са Универзитетом у Женеви у циљу јачања капацитета Факултета Футура у области климатологије и еколошког моделовања. Главни резултати пројекта су шестомесечни тренинг о примени различитих еколошких модела и алата за студенте и младе истраживаче Факултета Футура; оснивање

Центра за еколошко моделовање на Факултету Футура; гостујућа предавања истраживача из Швајцарске и ширење информација о овој новој области истраживања у животној средини; унапређење силабуса за предмете Екоклиматологија и Примена еколошког моделовања увођењем нових софтверских алата и применом стечених знања.

Субјекти сарадње: Институт за науке о животној средини Универзитета у Женеви и Факултет за примењену екологију Футура.

Донаторски програм: SCOPES 2009–2013, Швајцарска национална фондација за науку

Visegrad for Serbia: Rural Ecology Best Practices, 2012–2014.

Резултати: Унапређење силабуса за предмет Рурална екологија разменом искустава и преносом добрих пракси у руралном развоју земаља региона Вишеград (Словачка, Чешка, Мађарска и Пољска); гостујућа предавања истраживача из земаља Вишеграда, студијско путовање за студенте Факултета Футура са циљем упознавања са праксама у руралној екологији ЕУ.

Субјекти сарадње: Факултет за европске студије и регионални развој, Словачки пољопривредни универзитет у Нитри, Факултет за економију Универзитета Јужна Бохемија, Чешка Република, Факултет за заштиту животне средине и мелиорације, Пољопривредни универзитет у Варшави, Пољска, и Факултет за примењену екологију Футура.

Донаторски програм: VUSG – Višegrad University Studies Grants – Višegrad Fund

Билатерална сарадња са Републиком Словачком: Упоредна истраживања адаптабилности и продуктивности енергетских усева и биљака гајених на пољопривредном земљишту јужне Словачке и Србије, 2010–2011.

Билатерална сарадња са Републиком Словачком: Билатерална сарадња са Републиком Словачком за 2015–2016. годину од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије: Ревитализација малих пољопривредних газдинстава гајењем енергетских усева и производњом биомасе, Број: СК-СРБ-2013-0031

Резултати: Билатералне посете истраживача у Словачкој и Србији; заједничка истраживања продуктивности енергетске биљке мискантус и брзорастућих врба у различитим еколошким условима у циљу одрживог развоја малих пољопривредних газдинстава; међународна научна монографија о упоредним резултатима истраживања.

Субјекти сарадње: Факултет за европске студије и регионални развој, Словачки пољопривредни универзитет у Нитри и Факултет за примењену екологију Футура

Донатор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС

COST Акција FP0905: Biosafety of forest transgenic trees: improving the scientific basis for safe tree development and implementation of EU policy directives, 2010–2014.

Резултати: Основни циљ ове акције јесте процена постојећих и стицање нових знања о безбедности развоја и примене генетички модификованог дрвећа (ГМТ), упознавање са постојећим протоколима о коришћењу ових организама и њихово унапређење, кроз упоредна искуства европских земаља, као темеља за успостављање политике ЕУ за

процену утицаја на животну средину и развој смерница за коришћење. Факултет Футура је од 2010. године једна од партнерских институција у пројекту кроз учешће проф. др Јелене Миловановић у активностима треће радне групе, која се бави социо-економским аспектима коришћења ГМТс и ставовима јавног мњења о оправданости производње ових организама и њихове појаве у животној средини.

Донатор: EU RTD Framework Programme

COST акција под називом „Harmonizing Global Biodiversity Modelling (HarmBio), 2012–2016.

Резултати: Акција има за циљ хармонизацију постојећих модела и база података о диверзитету терестричних, слатководних и морских екосистема, са сврхом унапређења поузданости пројекција о будућим променама стања биодиверзитета, а за потребе креирања политике очувања. Акција траје четири године (2012–2016) и њени циљеви се остварују кроз сарадњу истраживача и доносилаца одлука из 15 земаља (Велика Британија, Ирска, Данска, Норвешка, Немачка, Холандија, Француска, Грчка, Шпанија, Португал, Италија, Израел, Румунија, Бугарска и Србија).

Донатор: EU RTD Framework Programme

Факултет за примењену екологију Футура имплементирао је и тренутно спроводи значајан број пројеката који имају за циљ трансфер технологија релевантним индустријама и пословним заједницама, као и непрофитним организацијама (Табела 6.6). Најзначајнији трансфер знања и технологија остварује се управо кроз спровођење научних пројеката технолошког развоја, који подразумевају партиципацију Електропривреде Србије, која је и директни корисник резултата пројекта, а на деградираним површинама којима управља ова институција спроводе се експериментална истраживања. Друга значајна одредница јесте поменути пројекат ТЕМПУС-WBREN, који подразумева преношење знања и вештина за планирање у руралном развоју из Центра за одржив рурални развој формираних на факултетима као непрофитним организацијама на локалном и регионалном нивоу (активности се реализују кроз блокове неформалне едукације током 2013. године од стране наставника Факултета Футура). Такође, пројекат ЕМОСЛИП подразумевао је сарадњу и укључивање организација цивилног сектора, при чему је остварена интензивна институционална сарадња са Научно-стручним удружењем „Милутин Миланковић“, које окупља еминентне научнике и стручњаке у области климатологије и моделовања климе (чланове САНУ, професоре емеритусе, професоре са бројних факултета и сличне познаваоце). Остали пројекти сарадње са привредном и локалним заједницама описани су у Табели 6.6.

Резултати истраживачког рада на Факултету Футура интензивно се користе за унапређење наставног процеса. Комплементарност наставних и истраживачких/пројектних активности на високом је нивоу, пошто скоро сви наставници учествују у реализацији пројеката (неки и руководе) и користе прилику да студентима током предавања представе најновије резултате и достигнућа. У великом броју случајева студенти су директно укључени у реализацију пројеката, а неки пројекти су и намењени студентима и осавремењивању наставе. У научном пројекту ТР31078 студенти активно учествују кроз теренске посете и рад на огледном пољу Факултета, као и кроз обраду података добијених различитим

мерењима, а у оквиру предмета Екоремедијација и Биодеградација и ренатурализација. Одређени број студената је, као што је поменуто, вршио и сопствене експерименте уз помоћ садног материјала набављеног за потребе пројекта и за оснивање огледног поља, како би била постигнута репрезентативност истраживања у различитим еколошким условима. Сваки од тих студената користи податке из сопственог експеримента за израду дипломског или мастер рада. Тиме студенти доприносе резултатима пројекта, а пројекат доприноси унапређењу наставног процеса.

Пројекат ЕМОСЛИР осмишљен је за студенте, јер су основне активности биле усмерене на обуку студената за примену софтверских пакета за еколошко моделовање, тако да су сви студенти четврте године основних студија и студенти мастер студија прошли обуку за еколошко моделовање од стране најеминентнијих швајцарских истраживача у овој области. Све активности су допринеле реализацији наставе из предмета Екоклиматологија и Примена еколошког моделовања. Такође, пројекат *Вишеград за Србију: Најбоље праксе у руралној екологији* има за циљ унапређење процеса наставе на предмету Рурална екологија и студенти су главни актери свих активности и носиоци реализације пројекта. Поред ових најскоријих примера, активно учешће студената је омогућено у реализацији свих пројеката у којима Факултет учествује као носилац или учесник, а неки су представљени у [Табели 6.6](#).

Факултет за примењену екологију Футура поседује Програм развоја истраживачког подмлатка Факултета, којим се дефинишу захтеви и подстицајне мере за унапређење компетентности сарадника у настави и асистената, али и доцента у првом изборном периоду, како би млади истраживачи и наставници остварили помак на почетку своје научне и наставне каријере. Поред тога, Факултет остварује различите активности на пољу пружања подршке за стицање активних компетенција наставника и сарадника, у смислу саветодавне, финансијске и логистичке подршке за учешће на научним скуповима, публикавање радова у научним и стручним часописима, суфинансирања монографских дела и рефундације школарине и материјалних трошкова за студије вишег нивоа својих запослених (видети [Прилог 5.3: Извештај \(доказ\) о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)).

Избор наставника и сарадника Факултета обавља се у складу са одредбама важећих правних прописа. Избор у звање наставника врши се у складу са Законом о високом образовању, којим су прописани општи услови за избор, у складу са Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета за примењену екологију Футура у Београду, којим је уређен начин и поступак избора у звање у складу са Критеријумима о ближим условима за избор, које је усвојио Сенат Универзитета Сингидунум у складу са Препорукама Националног савета за високо образовање. Извештаји за избор у звање наставника јавно су представљени на интернет-страници Факултета, па се као пример може погледати Извештај за избор у звање доцента Др Наде Бабовић на адреси: http://www.futura.edu.rs/assets/docs/uid_javnosti/Izvestaj_docent_Babovic.PDF, који показује испуњеност свих услова и критеријума за избор у наведено звање.

Факултет за примењену екологију Футура акредитован је за извођење Докторских академских студија Одрживи развој и животна средина ([видети Прилог 4.4](#)), те су сви

наставници који су ангажовани као предавачи или као ментори на докторским студијама испунили све захтеве предвиђене акредитацијом овог нивоа студија ([Табела 6.7](#)).

Наставници који су ангажовани као предавачи морају имати најмање 1 рад објављен у часопису са SCI листе, док ментори морају испунити услов од најмање 5 радова објављених у часописима са SCI листе.

Поређењем критеријума за избор наставника и ментора на Факултету за примењену екологију Футура са критеријумима Универзитета у Београду (Критеријуми за стицање звања наставника на Универзитету у Београду) утврђено је да су идентични. На пример, за избор у звање доцента на Факултету Футура неопходно је испунити следеће критеријуме, као и на Универзитету у Београду:

- научни степен доктора наука,
- способност за наставни рад,
- позитивна оцена педагошког рада добијена у студентској анкети,
- позитивна оцена приступног предавања (за кандидате који немају педагошког искуства),
- научни, односно стручни радови објављени у научним часописима или зборницима, са рецензијама,
- најмање један рад објављен у научном часопису са SCI листе, односно у часопису са SSCI или ANCI листе,
- најмање један рад објављен у домаћем научном односно стручном часопису и
- учешће на научним и стручним семинарима, учешће на научним и стручним конференцијама, чланство у организационим одборима научних и стручних скупова.

За изборе у сва наредна звања такође се примењују исти критеријуми као на Универзитету у Београду. За звање ванредни професор, поред осталог, неопходна су најмање два рада објављена у научном часопису са SCI листе након избора у звање доцента, збирка задатака или практикум и оригинално стручно остварење. За избор у звање редовног професора, поред осталог, потребна су најмање два рада објављена у научном часопису са SCI листе након избора у звање ванредни професор, уџбеник и менторство при изради докторске дисертације и чланство у комисијама.

Факултет за примењену екологију Футура остварује запажене резултате на пољу међународне сарадње, што је и објашњено у претходном тексту, а може се детаљније анализирати и увидом у [Табелу 6.2](#).

SWOT-анализа стандарда 6

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Факултет је акредитован за научноистраживачки рад (+++) ❖ Бројна учешћа наставника и сарадника на различитим научноистраживачким пројектима омогућавају да се стечена знања и резултати истраживања директно или индиректно укључе у наставни процес (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Издавачку делатност Факултета потребно је унапредити (++) ❖ Недовољан финансијски потенцијал факултета за набавком опреме за истраживања (+) ❖ Недостак високософистициране опреме за истраживања (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Научноистраживачки подмладак је једна од основних стратешких брига Факултета, а млади се развијају на овој и на другим сродним установама високог образовања (+++) ❖ Потребно је основати стални одвојени фонд из којег би се финансирани истраживачки радови којима би се подстицао 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Изостанак средстава за даљи подстицај истраживачког рада и стицања компетенција (++) ❖ Недовољна подршка од стране државе за пројектне активности факултета у приватном власништву (++) ❖ Деловање истраживача искључиво у својој ужој области без интеграције

<p>научних и истраживачких пројеката и студија и објављују резултате свога рада (++)</p> <p>❖ Придржавање строго дефинисаних критеријума за напредовање, у циљу мотивисања активног научноистраживачког рада наставника, нарочито подмлатка (++)</p>	
--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

- Наставити подстицање активног укључивања научноистраживачких резултата у наставни процес.
- Наставити сталну подршку развоју научноистраживачког подмлатка на факултету.
- Формирати одвојени стални фонд из којег би се финансирани истраживачки радови којима би се подстицао научноистраживачки рад и усавршавање наставног кадра.
- Унапредити издавачку делатност Факултета и основати одвојени фонд у те сврхе, који ће бити планиран на годишњем нивоу.
- Тражење прилика за набавку опреме за истраживања кроз међународне пројекте (FP7, IPA, ERASMUS, IPA, HORIZON 2020), учешће Факултета као партнера у реализацији ових капиталних пројеката.
- Даљи развој сарадње са институцијама из свих сектора: јавни, приватни и цивилни, у циљу ојачавања капацитета за научни рад и примењена истраживања.

Показатељи и прилози за стандард 6

[Табела 6.1. Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи](#)

[Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима](#)

[Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства](#)

[Табела 6.4. Списак SCI/SSCI-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период \(навести референце са редним бројем\)](#)

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године

Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи

Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односе на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком и раду.

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника

Наставу на Факултету за примењену екологију Футура обавља квалификован и компетентан кадар. Факултет врши редовну процену квалитета наставника и сарадника који учествују у настави. Годишњи извештај о реализацији годишњег програма рада Факултета, који Декан подноси ННВ-у, садржи поглавље о процени квалитета наставника и сарадника који учествују у настави. У том делу Извештаја Декан износи егзактне податке и своје процене о перманентном усавршавању и напредовању наставног кадра и даје предлог подстицајних мера за наредну академску годину. Подаци се односе на резултате наставног рада наставника и сарадника (на основу резултата анкета о квалитету наставног процеса), као и научноистраживачког рада наставника и сарадника (на основу квантитета и квалитета публикованих научних и стручних радова и броја пројеката у чијој реализацији учествују кадрови са Факултета, а према Правилнику о поступку и начину вредновања, и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача).

На Факултету за примењену екологију Футура процеси именовања и избора у звања транспарентно су регулисани и документовани, а постоје и дефинисани критеријуми за избор наставног кадра. Избор наставника и сарадника Факултета обавља се у складу са одредбама важећих правних прописа. Избор у звање наставника врши се у складу са Законом о високом образовању, којим су прописани општи услови за избор, у складу са Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета за примењену екологију Футура у Београду, којим је уређен начин и поступак избора у звање у складу са Критеријумима о ближим условима за избор, које је усвојио Сенат Универзитета Сингидунум у складу са Препорукама Националног савета за високо образовање.

Све етапе избора у звање и заснивања радног односа наставника и сарадника јавне су и подложне примедбама стручне јавности. Извештаји Комисија за избор у звање наставника и сарадника објављују се на интернет-страници Факултета (у одељку под називом Увид јавности) и на Огласној табли у просторијама Факултета. Такође, транспарентност процеса избора постигнута је и објављивањем имена новоизабраних наставника и сарадника на интернет-страници Универзитета Сингидунум. Увидом у кадровску архиву Факултета утврђено је да се Факултет приликом избора наставника и сарадника у звања стриктно придржавао прописаних услова и поступака путем којих се оцењује научна, истраживачка и педагошка компетентност наставника и сарадника.

Факултет редовно процењује адекватност и актуелност процедура и критеријума за избор и запошљавање наставног кадра, а у складу са изменама и допунама Закона о високом образовању, као и у складу са унапређењем препорука Националног савета за високо образовање и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Факултет за примењену екологију Футура поседује Програм развоја истраживачког подмлатка Факултета, којим се дефинишу захтеви и подстицајне мере за унапређење компетентности сарадника у настави и асистената, али и доцената у првом изборном периоду, како би млади истраживачи и наставници остварили помак на почетку своје

научне и наставне каријере. Поред тога, Факултет остварује различите активности на пољу пружања подршке за стицање активних компетенција наставника и сарадника, у смислу саветодавне, финансијске и логистичке подршке за учешће на научним скуповима, публикавање радова у научним и стручним часописима, суфинансирања монографских дела и рефундације школарине и материјалних трошкова за студије вишег нивоа својих запослених ([видети Прилог 5.3: Извештај \(доказ\) о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)).

Развој кадра на Факултету одвија се кроз учешће запослених на обукама, семинарима и тренинзима, који су организовани од стране неке друге институције или у оквиру Факултета. У Прилогу 5.3. наведени су најзначајнији примери учешћа кадрова на обукама, семинарима, летњим школама и курсевима у иностранству и у земљи, а Факултет је обезбедио одговарајућу подршку за сваки од ових догађаја. Поред тога, у оквиру установе постоји перманентна едукација кадрова по принципу „тренинг тренера“, или „едукација едукатора“, са циљем развоја вештина наставника и сарадника за још квалитетније обављање наставе и праћење савремених трендова у припадајућој научној области. Наставници међусобно надопуњују и надограђују своја знања, кроз имплементацију интерних курсева и обука у различитим областима. Позитивни примери ове интерне едукације јесу спроведене обуке за управљање пројектним циклусом и процену утицаја на животну средину (реализоване од стране предметних наставника и компетентних стручњака ван институције), као и обука младих истраживача и сарадника за вештине еколошког моделовања и примену информационих технологија у области дугорочног планирања у заштити животне средине.

Наставно, техничко и административно особље Факултета (библиотека, студентска служба, финансијско одељење) континуирано прати и усавршава се у складу са свим изменама и допунама финансијско-правне регулативе на националном нивоу, а Факултет пружа подршку за учешће на свим обукама организованим од стране надлежних институција.

Факултет за примењену екологију Футура подстиче наставни кадар да учествује у националним и међународним научноистраживачким, примењеним и пројектима јачања капацитета наставног особља, било као руководиоци пројеката на којима је Факултет носилац, било као истраживачи/консултанци/сарадници на пројектима других институција из јавног, приватног или цивилног сектора. Руководство Факултета сматра да је од изузетне важности остварити и одржавати координацију и комплементарност научних, наставних и стручних активности у области заштите животне средине, што се може постићи једино имплементацијом различитих пројектних активности и сарадњом са институцијама и лицима из различитих сектора. Факултет подржава учешће запослених у раду различитих струковних и професионалних удружења, као што су Привредна комора, Зелена комора, различите сарадничке мреже основане кроз међународне и националне пројекте (ТЕМПУС, COST, IPA), организације цивилног друштва које делују у области заштите животне средине.

У случајевима када је то потребно, Факултет пружа и финансијску подршку у виду рефундације трошкова учлањења и функционисања у оквиру различитих мрежа и удружења, како на институционалном нивоу, тако и за поједине наставнике и сараднике.

Најскорији пример овакве подршке јесте учлањење Факултета у истраживачко-професионалну сарадничку асоцијацију The Ecosystem Services Partnership, која делује као светска мрежа за унапређење научних основа и практичне примене метода и техника процене екосистемских услуга.

Факултет за примењену екологију Футура посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника при избору и унапређењу кадрова. Извештаји Комисија за избор у звање садрже обавезни део под називом Ангажовање кандидата у наставном раду, у оквиру којег се елаборира учешће и успешност реализација наставе од стране наставника или сарадника кроз број и опис предмета за које је задужен до тренутка израде извештаја, до резултата анкета за оцену квалитета наставника од стране студената и дипломираних студената. Такође, вреднује се допринос наставника на унапређењу литературе и материјала за предмете за које је задужен, нарочито у делу допунске литературе намењене посебно заинтересованим студентима или професионалцима у одређеној области. Пролазност студената и просечна оцена у испитним роковима на предметима за које је наставник задужен, такође, посебно се процењује и елаборира.

Извештај садржи и сегмент под називом Специјализације и усавршавања, као и Чланство у међународним и домаћим организацијама и мрежама, који представљају нарочиту додату вредност научном и наставном раду кандидата за избор.

SWOT-анализа стандарда 7

СНАГА	СЛАБОСТ
❖ Услови и критеријуми за избор наставника у	❖ Неопходност већег обима
ШАНСА	ОПАСНОСТ

ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ангажовање младих сарадника и потребних додатних људских ресурса кроз реализацију пројектних активности (+++) ❖ Унапређење условâ за перманентну едукацију и усавршавање младих кадрова (+++) ❖ Коришћење прилика за стицање компетенција и јачање капацитета кроз руковођење или учешће у пројектима на националном и међународном нивоу (+++) ❖ Унапређење квалитета и ефикасности система за праћење и оцену квалитета наставног кадра од стране студената и дипломираних студената (++) ❖ Стварање и унапређење условâ за прикључење мрежама и учешће у програмима размене кадра у циљу усавршавања (Еразмус, COST) (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Изостанак унапређења капацитета (квантитативних и квалитативних) техничке службе (++) ❖ Немогућност учешћа факултета у приватном власништву у садашњим мрежама сарадње високошколских институција и размене кадрова ради усавршавања (+++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- Наставити унапређење система за евалуацију квалитета наставника и наставног процеса кроз дигитализацију и електронизацију анкета и обраде резултата анкете.
- Перманентно радити на остварењу нових пројектних активности и прибављању финансијских средстава кроз пројекте, ради унапређења услова за даље напредовање и усавршавање наставног кадра и техничког особља.
- Ангажовати већи број запослених у раду техничке и правне службе, која у склопу својих активности треба да има и израду извештаја о резултатима анкете о квалитету наставног кадра и процеса.
- Наставити активно подстицање стицања компетенција наставника и сарадника у складу са могућностима Факултета.
- Средства намењена за подстицај усавршавања и стицања компетенција дефинисати као посебну финансијску ставку на почетку сваке академске године.
- Успоставити и развити систем награђивања и санкционисања наставника и сарадника у односу на резултате анкете за оцену квалитета наставника од стране студената, као и у односу на обезбеђеност и квалитет литературе и допунског материјала на предметима за које су наставници задужени.

Показатељи и прилози за стандард 7

[Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника](#)

[Прилог 7.2. Однос укупног броја студената \(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма\) и броја запослених наставника на нивоу установе](#)

Стандард 8. Квалитет студената

Факултет за примењену екологију Футура примењује општу институционалну стратегију с обзиром на процедуре пријема и признавања образовања и поштује једнакост и равноправност студената по свим основама. Процедуре за пријем, признавање образовања и оцењивање студената јасно су дефинисане, јавно обзнањене и непрестано се и доследно примењују на читавом Факултету. Процедура пријема студената на Факултет дефинисана је [Правилником о начину бодовања и ближим мерилима за утврђивање редоследа за упис кандидата на акредитоване студијске програме Факултета за примењену екологију Футура \(Прилог 8.1\)](#). Овим правилником регулише се садржај и начин полагања пријемног испита за упис на акредитоване студијске програме првог, другог и трећег степена студија на Факултету за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум у Београду.

На одобрене односно акредитоване студијске програме које организује Факултет могу се уписати кандидати под условима и на начин уређен Законом, Статутом Универзитета Сингидунум у Београду, Статутом овог факултета, Правилником о упису студената на акредитоване студијске програме Универзитета Сингидунум у Београду и овим правилником. Сенат Универзитета Сингидунум у Београду расписује заједнички јавни конкурс за упис на све акредитоване студијске програме Универзитета, које реализују факултети и Универзитет, за све врсте и нивое студија. Правилник регулише и упис лица која су завршила претходно образовање у иностранству, упис страних држављана, упис припадника српске националне мањине из суседних земаља, упис лица са посебним потребама и припадника рањивих група становништва. На овај начин Факултет за примењену екологију Футура у потпуности поштује једнакост и равноправност студената по свим личним обележјима и на свим нивоима студија.

Наставно-научно веће Факултета Футура формира Комисију за упис студената на Основне академске студије на крају сваке академске године за наредну. Исти задатак има Веће Департамента за последипломске студије Факултета Футура када је у питању упис на мастер и докторске студије. Одлукама ових већа Комисија се формализује и има задатак да јасно спроведе прописане критеријуме за упис и да евалуира документацију и резултате пријемног испита кандидата за упис.

Процедура за оцењивање студената такође је јасно дефинисана, доследно се примењује и доступна је студентима и јавности. Критеријуми за оцењивање регулисани су [Правилником о студирању за студенте Основних академских и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура \(Прилог 8.2\)](#). Правилник, између осталог, јасно дефинише облике провере знања, права и обавезе наставника и студената у процесу оцењивања, одређивање коначне оцене на предмету, документацију о полагању испита, решавање жалби студената на постигнуте резултате провере знања, број и распоред испитних рокова, као и поступак пријаве и одбране завршног рада.

Методe оцењивања на свим предметима конципиране су тако да на одговарајући начин процењују исходе учења. У силабусу сваког предмета дефинисане су активности студената, методе учења, исходи образовања и број бодова које одређени исход испи

студената, методе учења, исходи образовања и број бодова које одређени исход носи. Исходи учења и начини мерења оптерећења студената на предметима детаљно су описани у Стандарду 4 и усклађени су са процедурама на Универзитету Сингидунум. Усклађеност наставних метода и исхода учења, као и начини процене и оцене одређених исхода, објашњени су у оквиру Стандарда 5.

Пропозиције оцењивања су јавно доступне и студенти су упознати са њима на недвосмислен начин. На интернет-страници Факултета, као сталне информације, налазе се структуре акредитованих студијских програма, као и силабуси свих предмета, са подацима о називу предмета, броју ЕСПБ бодова, условима и циљевима предмета, садржају и структури предмета, плану и распореду извођења наставе, начину оцењивања на предмету, уџбеницима и обавезној литератури, подацима о наставницима и сарадницима на предмету. Такође, током прве наставне недеље наставници су дужни да јасно и детаљно објасне студентима начине и методе оцењивања на предмету за који су задужени. То је нарочито важно за изборне предмете, јер су студентима ове информације неопходне како би се изјаснили које предмете ће похађати током семестра.

Факултет за примењену екологију Футура перманентно прати пролазност студената при полагању предмета и, уколико се појави потреба, усмерава наставнике на корекцију и унапређење става у раду са студентима, као и на евентуалне измене у методама оцењивања. До сада није било потребе за честом применом оваквих механизма, јер није било значајнијих притужби студената на процедуре оцењивања које примењују наши наставници. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања дефинисани су поменути Правилником о студирању за студенте Основних академских и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура, који подразумева комисијско полагање испита и у редовном полагању, а нарочито у случају жалбе студента на процедуре оцењивања и, у досадашњем раду Факултета, било је свега неколико оваквих ситуација, које су без проблема разрешене и студенту омогућена додатна коректна провера знања.

Факултет за примењену екологију Футура релативно је млада високошколска установа, која још интензивно ради на унапређењу својих просторних капацитета, како би остварила највиши ниво квалитета инфраструктуре, нарочито оне намењене студентима. Међутим, инфраструктура за студенте постоји и испуњава основне захтеве, који важе за високошколске установе. Студентима су на располагању:

- Студентска служба – функционише у пуном капацитету и у потпуности је на располагању студентима за решавање свих захтева и молби, као и за спровођење свих административних обавеза током студирања;
- Библиотека са читаоницом, у којој могу проводити слободно време између часова на Факултету и реализовати ваннаставне активности, уз доступну литературу и приступ интернету;
- Центар за каријерно вођење студената – на располагању је студентима за све видове консултација које се тичу стручне и студентске праксе, размене студената, посете курсевима и конференцијама, као и координацијом алумни-базом студената;

- Простор за Студентски парламент – у њему се одржавају састанци парламента и реализују ваннаставне активности организоване од стране студената, уз подршку управљачких органа и наставника Факултета;
- ЕДИТ поинт – рад четири ЕДИТ-поинт центра доступан је за студенте који користе прилику да се у оквиру стручног рада прикључују реализацији појединих пројеката и научноистраживачких активности у оквиру различитих центара (Ресурс центар – Сремска Митровица, село Ноћај; Хидробиолошка станица – Нови Београд; Центар за биодиверзитет и рурални развој – Димитровград, село Гуленовци; Геобиоенерго-станица – Лозница, село Јелав) и на тај начин проводе додатно време укључени у активности Факултета;
- Информатички/интернетски кабинет – поред коришћења у редовној настави, кабинет са рачунарима и приступом интернету стално је доступан студентима на коришћење у терминима када се у њему не одвија настава (студенти га користе за израду семинарских радова, прикупљање информација за израду пројеката и слично, али и за слободно информисање на интернету).

Учешће студената у процени услова и организације студијских програма стално је обезбеђено на Факултету за примењену екологију Футура. Студенти су чланови Комисије за обезбеђење квалитета, где заступају ставове Студентског парламента. Студенти су чланови Савета Факултета, где, такође, преносе усаглашене ставове Студентског парламента Управи Факултета. Студенти активно учествују у процени квалитета студијских програма кроз редовно анкетање о квалитету студијских програма, наставног процеса и наставног кадра (резултати анкетања представљени су у различитим прилозима овог извештаја). Поред званичне процедуре, студенти увек имају слободу да се обратe Студентској служби уколико приметe нерегуларности у реализацији студијских програма или су незадовољни својим статусом.

Резултати студентске процене квалитета редовно се користе у оквиру мера за повећање квалитета наставе. Резултати анкетања студената на свим нивоима саставни су део годишњег извештаја Комисије за обезбеђења квалитета, у чијој изради учествује и студент-члан, а сврха овог извештаја чини управо дефинисање мера за унапређење квалитета на основу прикупљених информација. Извештај усваја Наставно-научно веће, а примењују га Управа Факултета и сви наставници током наредне академске године.

Како је наведено у претходном тексту, Факултет за примењену екологију Футура перманентно прати пролазност студената при полагању испита и, уколико се појави потреба, усмерава наставнике на корекцију и унапређење става у раду са студентима, као и на евентуалне измене у методама оцењивања. До сада није било потребе за честом применом оваквих механизма, јер није било значајнијих притужби студената на процедуре оцењивања које примењују наши наставници. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања дефинисани су поменути Правилником о студирању за студенте Основних академских и Дипломских академских студија Факултета за примењену екологију Футура, који подразумева комисијско полагање испита у случају жалбе студента на процедуре оцењивања, а, у досадашњем раду Факултета, било је свега неколико оваквих ситуација, које су без проблема спроведене и студенту је

омогућена коректна провера знања ([Прилог 8.3 – извод из Правилника који описује Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања](#)). [Табела 8.2. Стопа успешности студената](#) и [Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове](#) потврђују констатацију да на Факултету нема значајних одступања од дефинисаних процедура за оцењивање и уочених неправилности, те се и дефинисани механизми корекције примењују врло ретко. То показују и резултати анкетирања студената о квалитету рада наставника и сарадника на Факултету.

SWOT-анализа стандарда 8

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Факултет спроводи и гарантује политику једнакости по свим основама и могућност студирања за студенте са посебним потребама (+++) ❖ Процедуре за пријем студената јасно су дефинисане и доследно се примењују (+++) ❖ Студенти су унапред упознати са критеријумима, правилима и процедурама за оцењивање (+++) ❖ Управа Факултета је обезбедила коректно и професионално понашање наставника током наставе и приликом оцењивања 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољно развијена активност Алумни-удружења Факултета (+++) ❖ Недовољно висок степен активности студената у процесу процене квалитета (потребно је више ангажовања са њихове стране) (++)

<ul style="list-style-type: none"> ❖ У циљу повезивања и дељења искустава дипломаца и студената Факултета за примењену екологију Футура, Центар за каријерно вођење студената још активније прати развој каријере, учвршћује положај на тржишту рада и умрежује своје алумније (++++) ❖ Подстицање студената за активније деловање у процесу процене квалитета у раду Факултета (++++) ❖ Организовање радионица за студенте у циљу што бољег разумевања процене квалитета и процеса самовредновања (++) ❖ Унапређење капацитета за развој инфраструктуре за ваннаставне активности студената коришћењем капацитета и потенцијала ЕДИТ-центра (++) ❖ Организација окупљања Алумни-удружења студената бар једном годишње (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Тржиште рада недовољно препознаје кадрове Факултета, који често не могу да нађу посао у струци, те своје каријере развијају у складу са тренутним околностима или су принуђени да раде нешто друго (++++) ❖ Изостанак даљег унапређења процеса укључивања студената у вредновање квалитета рада на Факултету (++)
--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

- Информациона служба Факултета ради на унапређењу сајта тако да више простора буде доступно студентима и студентским организацијама. Паралелно са овим унапређењима званичног сајта, студентима је доступан посебан сајт намењен студентским сервисима и непосреднијој комуникацији са службама Факултета.
- Неопходно је укључити студенте докторских студија у процес самовредновања и омогућити им да добију више могућности да дају информације о квалитету рада Факултета, квалитету њихових студија, професора, ваннаставног особља.
- Треба развити рад на унапређењу просторних капацитета за реализацију наставних, а нарочито ваннаставних активности студената.
- Интензивирати рад на развоју Алумни-удружења и организовати годишња окупљања свих дипломаца Факултета без обзира на ниво студија (основне, мастер, докторске).
- Организовати информативне радионице за студенте како би што боље разумели систем вредновања квалитета рада на Факултету. Интензивирати комуникацију представника Студентског парламента са студентима као погодног посредника између управе Факултета и студентског тела.

- Наставити интензиван рад на промоцији исхода учења и студирања на Факултету, како би тржиште рада што боље препознало знања и вештине дипломираних студената.

Показатељи и прилози за стандард 8

[Табела 8.1. Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија на текућој школској години](#)

[Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години \(до 30. 9.\), а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма](#)

[Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60\), \(37–60\), \(мање од 37\) за све студијске програме по годинама студија](#)

[Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената](#)

[Прилог 8.2. Правилник о оцењивању](#)

[Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања \(извод из Правилника\)](#)

Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Факултет за примењену екологију Футура усвојио је, у сврху праћења квалитета уџбеника и пратеће литературе, [Правилник о уџбеницима на Факултету за примењену екологију Футура \(Прилог 9.1\)](#). Овим Правилником утврђује се поступак одобравања употребе уџбеника и других наставних средстава, њихово праћење и вредновање током употребе у образовно-васпитном раду на Факултету за примењену екологију Футура. План уџбеника, који садржи врсту и број потребних уџбеника за остваривање наставног плана и програма или студијског програма Факултета и општу концепцију уџбеника, утврђује Наставно-научно веће. Планом се утврђује врста и број потребних уџбеника за остваривање наставног плана и програма односно студијског програма.

Наставно-научно веће подноси предлог за уношење уџбеника за сваки наставни предмет у План, на захтев предметног наставника. Правилник, такође, дефинише појам уџбеника, помоћног уџбеника и ауторизоване скрипте, као и упутства за припрему рукописа новог уџбеника за рецензију и објављивање и процедуру контроле квалитета уџбеника и пратеће литературе. Комисија за обезбеђење квалитета у својим годишњим извештајима износи запажања о квалитету уџбеника и пратеће литературе на предметима из претходне академске године. На Факултету за примењену екологију Футура постоји редовна периодична евалуација квалитета уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса.

Факултет Футура рефундира студентима 50% цене уџбеника и друге пратеће литературе за праћење наставе. Сва обавезна литература доступна је у Библиотеци Факултета. Настава из сваког предмета покривена је одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени. Сви уџбеници налазе се на располагању студентима у Библиотеци. Највећи број предмета је у потпуности обухваћен и обрађен уџбеницима и монографијама чији су аутори управо наставници запослени на Факултету Футура ([Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи, са редним бројевима](#)).

Библиотечка грађа је сложена на дрвеним офарбаним полицама, сортирана по предметним областима. У склопу Библиотеке налази се и читаоница за студенте, са простором за рад и приступом интернету. Библиотечка грађа се састоји од 1.980 књига, од чега је 1.866 књига на српском језику и 114 књига на страним језицима; затим, 52 монографије, од чега су 47 на српском језику и 5 на страном језику; затим, 483 часописа, од којих је 291 на српском језику и 192 на страним језицима, као и 531 уџбеник, од којих је 454 на српском, а 77 на другим језицима, што укупно износи 3.046 различитих библиотечких јединица. Поред наведене грађе, библиотека располаже великим бројем зборника радова и приручника, затим десетинама речника, лексикона, библиографија, предлога пројеката и сличних стручних публикација, а ради се и на систематизацији електронских публикација.

Факултет Футура располаже информатичким ресурсима којима се служи наставно особље и ресурсима који се користе у спровођењу наставних активности, као и у научноистраживачком раду. Сваки професор, асистент и сарадник у настави на Факултету

поседује сопствени рачунар за рад (кућиште, монитор, миш и тастатура), који (може да) користи за припрему наставе, обраду и чување разних научних података.

Информатички ресурси који се употребљавају у настави, осим рачунара у Информатичком кабинету, обухватају LCD телевизоре и пројекторе за пројекцију наставног садржаја (презентација, филмова итд. на пројекторска платна), диктафоне за аудио-снимање предавања и камере за видео-снимање предавања.

У научноистраживачком раду од електронских уређаја користе се ГПС уређај, фотоапарат, камера и лап-топ рачунари.

Информатички ресурси задовољавају тренутне потребе за одвијањем наставног процеса и научноистраживачког рада. Капацитети рачунарске опреме су задовољавајући, али, поред тога, Факултет тежи даљој модернизацији и унапређењу хардверског дела рачунарских компоненти, кроз константно улагање у проширење меморијских капацитета (РАМ-меморије, хард-дискови итд.), ради брже и боље обраде података.

Софтверска подршка која се користи у спровођењу наставе односи се на лиценциране програме, и то: ArcGIS 10, RamasGIS i Stella. Поред легалних лиценцираних софтвера, користе се и „open source“ програми помоћу којих се спроводи наставни програм, а то су: Aloha, QuantumGIS 1.18, CO₂Fix, Screenview, Habitat, Vensim, Open Office, Map Source, Google Earth, Skype.

Факултет Футура поседује информатички кабинет са 20 рачунара, доступних студентима у сваком моменту током наставе, а у договору са наставним особљем (асистентом) рачунари су доступни и у слободно време. Сваки рачунар је повезан „wireless“ конекцијом на интернет, што омогућава слободан приступ сервисима интернет-претраге.

Факултет поседује 3 одвојене интернет-линије: две су одређене за е-платформу, преко које студенти могу да предавања прате уживо („live streaming“-ом – Moodle платформа), а трећа линија је системима рутера подељена на све рачунаре на Факултету. Проток обе линије је по 1 Mb download-а, 40 mbit-а upload-а и 4 mbit-а online-streaming-а, а извршни провајдер је СББ.

Квалитет рада библиотеке, информатичког центра и квалитет уџбеника и пратеће литературе чини предмет сталне провере кроз анкетање студената на годишњем нивоу. Комисија за обезбеђење квалитета, у оквиру својих годишњих извештаја, износи ставове о стању и потребама за унапређење квалитета ових параметара у наредној академској години.

SWOT-анализа стандарда 9

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постојање докумената који уређују увођење и објављивање нових уџбеника и пратеће литературе у наставни процес (++++) ❖ Постојање уџбеника и добро структуриран библиотечки фонд (++++) ❖ Доступност информатичких ресурса – коришћење рачунара и интернет-претраге (+++) ❖ Практичан рачунарски рад (++++) ❖ Примена „Open Source“ софтвера (++++) ❖ Подизање квалитета колекције и обезбеђивање приступа информацијама (++) ❖ Набавка литературне грађе и информатичких компоненти кроз пројектне активности (ТЕМПУС, ЕМОКЛИП) (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољно материјалних средстава за потребе развоја библиотеке (++++) ❖ Немогућност веће примене рачунарских програма (++++) ❖ Недовољна величина читаоничког простора (++++) ❖ Недовољна величина простора за коришћење рачунара (++) ❖ Недовољна доступност лиценцираних софтвера (++) ❖ Брзо застаревање рачунарских уређаја (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Различити пројекти у којима учествују наставници и сарадници Факултета Футура као истраживачи пружају значајне могућности за набавку стручне литературе и информатичке опреме (++) ❖ Осавремењивање рачунарских-хардверских компоненти (++) ❖ Дигитализовање и креирање напредније библиотечке базе података (++++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Смањење заинтересованости студената за коришћење библиотечког фонда (++++) ❖ Неадекватно коришћење рачунара од стране студената (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- Увести израду планова набавке опреме и литературе на годишњем или полугодишњем нивоу.
- Унапредити просторне капацитете библиотеке и читаонице.
- Унапредити стручност лица задужених за функционисање библиотеке.
- Унапредити просторне капацитете информатичког кабинета.
- Наставити са интензивним покушајима набавке литературе и информатичких компоненти кроз реализацију истраживачких и примењених пројеката.

- Повећати степен обезбеђења на Факултету, како би се постигла превенција илегалног одношења и отуђивања књига и опреме која је на располагању студентима за коришћење у слободном режиму.

Показатељи и прилози за стандард 9

[Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)

[Табела 9.2. Попис информатичких ресурса](#)

[Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима.](#)

[Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи \(са редним бројевима\)](#)

[Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Органи управљања Факултет за примењену екологију Футура, њихове надлежности и делокруг рада утврђени су и дефинисани Законом о високом образовању и Статутом Факултета за примењену екологију Футура. Статутом су утврђене надлежности следећих субјеката:

1. орган управљања – Савет факултета,
2. органи пословођења – Декан,
3. стручни органи – Наставно-научно веће,
 - Веће департмана последипломских студија,
 - Студентски парламент,
 - Комисија за обезбеђење квалитета.

Декан је руководилац Факултета и орган пословођења. Надзор над радом управе Факултета врши Савет Факултета. Структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола, утврђени су Статутом Факултета за примењену екологију Футура. Схематска организациона структура Факултета, како управљачког тако и истраживачког дела, приказана је у [Прилогу 10.1.](#)

Рад Студентског парламента регулисан је Правилником о раду Студентског парламента Факултета за примењену екологију Футура, који прописује процедуре кандидовања и избора чланова парламента, избор чланова председништва парламента, као и поступак доношења одлука. Студентски парламент редовно кандидује представнике за чланство у Савету Факултета и представника за чланство у Комисији за обезбеђење квалитета.

Стручна служба обавља административне, правне, кадровске, материјално-финансијске, библиотечке, техничке, помоћне и друге опште послове за потребе деловања Факултета ([Табела 10.1](#)). Осим Управе, у процену квалитета рада ваннаставног особља укључени су и студенти, наставници и сарадници, али и само ваннаставно особље. Ваннаставном особљу је пружена могућност да процени свој и рад својих колега, али је њихов рад оцењен и од стране наставног особља и студената. Прикупљањем мишљења самог ваннаставног особља о сопственим капацитетима и преференцама створен је основ за доношење предлога мера за унапређење квалитета рада ваннаставног особља.

Факултет прати и оцењује квалитет управљања институцијом кроз рад Савета Факултета, као највишег органа Факултета. Управа Факултета (на челу са Деканом) има обавезу да једном годишње Савету поднесе извештај о раду Факултета, а Савет на својим седницама предлаже и предузима мере за унапређење управљања. Процена квалитета управљања Факултетом и рада ваннаставног особља врши се на годишњем нивоу кроз спровођење анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби. Структура анкете и резултати анкетања за претходне академске године приказани су у [Прилогу 10.2.](#)

SWOT-анализа стандарда 10

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постоји јасно дефинисана систематизација свих радних места (+++) ❖ Сви запослени континуирано учествују у евалуацији квалитета рада Факултета, што указује на спремност за унапређење рада Факултета (+++) ❖ Рад Студентског парламента је уређен Правилником (+++) ❖ Информације о раду органа управљања и стручних служби лако су доступне (++) ❖ Постојање административних координатора за спровођење појединих студијских програма (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Постојећа систематизација не покрива адекватно све активности Факултета (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Компетентност и способност стручне службе да успешно одговори на све захтеве и изазове времена (++) ❖ Јасније дефинисање надлежности и радних задатака продеканâ за наставу и науку (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Запостављање ваннаставног особља у смислу осавремењивања знања и вештина (++) ❖ Изостанак даљег детаљног разрађивања радних задатака и надлежности руководећих органа и органа пословођења (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- Јасније дефинисати радне задатке и надлежности продекана за наставу и науку (Одлуком Наставно-научног већа о радним задацима продеканâ).
- Увести као обавезу свих запослених у ваннаставном особљу стално професионално усавршавање у складу са захтевима радног места у систематизацији.
- Унапредити „вертикалну“ комуникацију у службама, а нарочито „хоризонталну“ комуникацију међу службама у циљу боље размене информација и мишљења.
- Активно укључити стручну службу у процес доношења одлука на Факултету које се тичу управљања.
- Повећати број запослених у стручним службама.

Показатељи и прилози за стандард 10

[Табела 10.1. Број ваннаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)

[Прилог 10.1. Схематска организациона структура високошколске установе](#)

[Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби](#)

Стандард 11. Квалитет простора и опреме

Факултет за примењену екологију Футура поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

Факултет поседује примерене просторне капацитете за несметано одвијање наставе, рад запослених и обављање других својих делатности у складу са стандардима високообразовног система у земљи. Укупна површина простора којим располаже Факултет износи 1.079 м² (Табела 11.1). Факултет обезбеђује 3,87 квадратних метара по студенту – довољно за несметано обављање рада са 279 студената (укупан број студената основних, мастер и докторских академских студија током академске 2015/2016. године). Факултет Футура располаже: слушаоницама, учионицама, лабораторијом, библиотеком са читаоницом и наставничким кабинетима, као и одговарајућим помоћним просторијама. Поштујући стандард по којем је потребно обезбедити захтев да укупна бруто квадратура у односу на укупан број студената не сме да буде мања од 2 м² по студенту, може се извести закључак да је Факултет приметно премашио задате норме. Смернице стандарда су уважене и у квалитативном смислу, јер су просторије усклађене са природом студијских програма.

Један део простора је у власништву Факултета (51 м²), док је остали део простора обезбеђен на име закупа. У 2014. години остварено је планирано проширење капацитета Факултета за још 150 м² простора, који је омогућио још једну салу у којој је могуће извођење наставе. Проширење површине на којој се обавља настава обављено је у складу са очекивањима да ће се тренд повећаног уписа студената на Факултет, који је запажен почетком академске 2013/2014. године, наставити и убудуће.

Квалитет радног простора, у целини гледано, на задовољавајућем је нивоу. Највећи број радних просторија (учионице, радни кабинети, лабораторија, информатички кабинет) недавно је реновиран (окречен) и опремљен новим клупама, столицама, таблама и опремом за презентацију предавања (пројектор, рачунар итд.).

Факултет поседује адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему, која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија (рачунаре, пројекторе, камере). Сва опрема је исправна и стално се проверава и редовно сервисира.

Мултимедијални центар континуирано прати и усклађује просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената. Детаљан опис обима и структуре опреме може се видети у Табели 11.2. Сва пописана опрема је у власништву Факултета.

У свим наставним и ваннаставним активностима Факултета користе се савремене информационе технологије и ресурси, који су детаљно описани у оквиру Стандарда 9. Као што је наведено, Факултет поседује Информатички кабинет, где студенти могу да користе рачунаре који су повезани са интернетом и научним базама података. У овом кабинету инсталирани су бројни програми и платформе које се користе у наставном процесу и који су на располагању студентима чак и у терминима када се не одржавају вежбе. Свим

запосленима на факултету и студентима који похађају наставу обезбеђен је несметан приступ разним врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у истраживачке, научне и образовне сврхе.

Факултет поседује своју званичну e-mail адресу, као и своје две интернет-странице, а сваки запослени има факултетску e-mail адресу. Сваки студент на почетку студирања добија своју факултетску e-mail адресу, коју користи за комуникацију са асистентима и професорима, као и међусобно. Први веб-сајт (www.futura.edu.rs) званични је сајт Факултета, који се редовно ажурира и, осим података о факултету и запосленима, садржи и актуелне податке, као што су:

- курикулуми сваког студијског програма;
- силабуси свих наставних предмета;
- распоред часова;
- вести о дешавањима везаним за студијски програм и факултет.

Други веб-сајт факултета (www.e.futura.edu.rs) садржи информације које се свакодневно ажурирају и које се тичу редовног извођења наставе, материјала за праћење предавања, вести о предавањима и вежбама и слично. Сваки наставни предмет, на овом веб-сајту, има своју страницу, на којој се студенти могу редовно информисати и преузимати адекватне садржаје са њих. На веб-сајт факултета www.e.futura.edu.rs могу се пратити сви часови, како у реалном времену, тако и одложено, што студентима пружа додатну слободу и могућности.

SWOT-анализа стандарда 11

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената (+++) ❖ Обезбеђени су комплети преносне опреме за мултимедијалне презентације (пројектор, лап-топ, звучници) (+++) ❖ Обезбеђена је бежична интернет веза-линк којој је могуће приступити из свих делова факултета (++) ❖ Усклађеност капацитета опреме са бројем студената (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за још бољом квалитативном структуром софтвера (++) ❖ Постојећа лабораторијска опрема и простор лабораторије захтевају рад и одржавање лабораторијских вежби у мањим групама (+)

ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Могућност аплицирања на конкурсима који се финансирају из претприступних фондова ЕУ као шанса за унапређење факултетских рачунарских и лабораторијских капацитета (+++) ❖ Различити пројекти у којима учествују наставници Факултета Футура као истраживачи пружају значајне могућности за набавку лабораторијске и информатичке опреме, као и информатичког софтвера (++) ❖ Сарадња са високообразовним и специјалистичким институцијама у земљи и иностранству (++) ❖ Висок степен сарадње са другим институцијама и постојање значајног броја наставно-научних и стручних база Факултета (Табела 11.3) (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Начин финансирања факултета у приватном власништву (+++) ❖ Затвореност надлежних органа у погледу сарадње са факултетима у приватном власништву (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- наставак унапређења просторних капацитета Факултета било куповином, било изнајмљивањем простора;
- увести планирање набавке лабораторијске опреме и непходних материјала и реагенаса за функционални рад лабораторије на полугодишњем нивоу;
- наставак праћења светских трендова и увођење савремене информатичке опреме, учила и софтвера и њихово даље развијање у циљу повећања степена информатичке писмености код свих запослених на факултету;
- иницирање нових и унапређење постојећих партнерстава са субјектима из земље и иностранства;
- учешће Факултета на сајмовима образовања, екологије и сличних оријентација.

Показатељи и прилози за стандард 11

[Табела 11.1. Укупна површина \(у власништву високошколске установе и изнајмљени простор\) са површином објеката \(амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе\)](#)

[Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)

[Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе](#)

Стандард 12. Финансирање

Факултет за примењену екологију Футура заснива своје функционисање на дугорочној финансијској стабилности и одрживости. Декан и управа Факултета, у сарадњи са надлежним службама Факултета, планирају приходе и расходе у складу са могућностима, водећи рачуна о томе да Факултет несметано обавља основну делатност. Кључни финансијски послови Факултета одобравају се на седници Савета Факултета.

Главни извори финансирања Факултета потичу од накнада за трошкове студирања (школарине) на студијама првог, другог и трећег степена, од средстава прибављених за реализацију научноистраживачких пројеката (Министарство просвете, науке и технолошког развоја), учешћа у међународним пројектима, средстава прибављених организацијом скупова и средстава прибављених донацијама.

Трошкови Факултета су: обезбеђивање услова за извођење наставе и вежби, набавке све потребне опреме за извођење наставе и вежби, опремање лабораторија, обављање научног рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно и стручно усавршавање наставника, сарадника и других запослених, подстицање развоја наставно-научног подмлатка, рад са даровитим студентима, студијске екскурзије, теренски и практични рад студената, одржавање и обнављање библиотечког фонда, модернизовање рачунарске учионице и друге опреме, међународна сарадња, издавачка делатност, трошкови рада и развоја информационог система као подршке наставном процесу, рад Студентског парламента, трошкови текућег пословања, зараде запослених у складу са Законом и Правилником о основама и мерилима за исплату зарада, накнада и других примања запослених на Факултету, инвестиције, чланарина Универзитету, те други издаци за намене у складу са Законом.

Средства која остварује Факултет утврђују се и распоређују финансијским планом (пример таквог плана приказан је у [Прилогу 12.1](#)). У распореду и намени финансијских средстава Факултет има самосталност. О извршењу финансијског плана доноси се финансијски извештај (извештај за претходну календарску годину приказан је у [Прилогу 12.2](#)). Финансијски извештај и финансијски план усваја Савет Факултета. Финансијски план будућих прихода и расхода Факултета, као део плана рада Факултета, редовно је доступан јавности. Факултет је у свакој од претходних година постојања и рада остварио позитивне финансијске резултате, испољавао финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду, што је посебан квалитет. Јавност и транспарентност извора финансирања Факултета представља принцип од којег се не одступа, а сви стејкхолдери Факултета имају право на увид у финансијске извештаје и планове Факултета.

SWOT-анализа стандарда 12

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Школарина на студијама првог, другог и трећег степена обезбеђује финансијску стабилност за извођење наставе, научноистраживачког и стручног рада (++) ❖ Дугорочна стабилност Факултета обезбеђује се од средства прибављених за реализацију научноистраживачких пројеката (+++) ❖ Факултет остварује значајне активности на међународном нивоу и обезбеђује финансијска средства за набавку опреме и средстава за реализацију наставе и истраживања (++) ❖ Процес и начини финансирања Факултета потпуно су транспарентни и доступни јавности (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Релативно мали број студената на Факултету, по акредитацији и по стварном упису (++) ❖ Лоша економска ситуација у земљи, која доводи до кашњења у уплати школарина од стране студената, а захтева и прилагођавање износа школарине могућностима становништва (+++) ❖ Немогућност факултета у приватном власништву да остваре све подстицаје за високообразовне установе од стране државе (++)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Нови акредитовани неакадемски програми доживотног учења, специјалистички курсеви и специјална практична издања-водичи могу бити значајан извор финансирања Факултета у будућности (++) ❖ Унапређење међународне сарадње и још активније учешће истраживача и експерата са Факултета у реализацији међународних пројеката (+++) ❖ Измене и допуне студијских програма у складу са захтевима тржишта рада за поједине професије (++) ❖ Потреба за специјализацијом знања и вештина кадрова из локалних самоуправа и државних институција (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Економско и социјално окружење, пад животног стандарда запослених, недостатак финансијских средстава за плаћање трошкова учења и студирања, који могу значајно да утичу на дугорочну финансијску стабилност (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Финансирању Факултета Футура значајно могу допринети ванакадемски програми доживотног учења, специјалистички курсеви: ако се ти програми акредитују, могу постати обавезни део стручног усавршавања запослених у локалним самоуправама, националним парковима, заштићеним природним добрима и сличним установама, а самим тим и значајан извор финансирања.

- Искористити производе које Факултет може да пласира на тржиште, као што су посебна стручна издања, водичи о одрживом управљању природним ресурсима, биодиверзитету, катастрима природних вредности региона, градова, општина, подручја под посебним режимом заштите итд.

Показатељи и прилози за стандард 12

[Прилог 12.1. Финансијски план](#)

[Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну календарску годину](#)

Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Студенти имају веома значајну улогу у процесу обезбеђења квалитета на Факултету за примењену екологију Футура. Представници студената чланови су свих тела задужених за квалитет наставног процеса и услова рада: Комисије за обезбеђење квалитета и Савета Факултета. Студенти учествују у скоро свим активностима самовредновања и унапређења квалитета. То остварују директно или преко својих представника. Улога студената у овим процесима незаменљива је и пресудна. Осим посредног учествовања у процесу самовредновања, преко својих представника, студенти обезбеђују и повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет самовредновања путем студентских анкета. На овај начин, студенти имају прилику да изразе своје задовољство или незадовољство, али и да дају предлоге за побољшање квалитета.

Одредбе везане за заштиту права студената, њихову одговорност, као и улогу у процесу оцењивања и побољшања квалитета рада Факултета укључене су у Статут Факултета за примењену екологију Футура, који гарантује учешће студената у оквиру Савета факултета и Комисије за обезбеђење квалитета те даје основне смернице за деловање Студентског парламента.

Студентски парламент представља најважнији орган у оквиру којег студенти на организован и формалан начин могу утицати на обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету. Правилником о раду Студентског парламента Факултета за примењену екологију Футура уређени су сви аспекти његовог формирања и деловања. Број чланова парламента је 12, а они се бирају тајним гласањем, при чему се води рачуна о репрезентативној структури студентског парламента када је реч о студентима различитих година студија. Прецизан поступак избора студената за представнике у студентском парламенту прецизно је дефинисан у оквиру поменутог правилника који регулише рад парламента.

Руководство парламента састоји се од председништва парламента и председника председништва парламента. Председник председава седницама парламента и седницама председништва. Председник има овлашћења да сазива ванредне седнице парламента и председништва на своју иницијативу или на захтев три или више чланова парламента или једног од чланова председништва, а, поред тога, представља парламент у председништву парламента Универзитета Сингидунум. Председништво је извршни орган парламента, који припрема седнице парламента и реагује на свакодневне промене на Факултету, а састоји се од четири члана, по једног представника сваке изборне јединице на Факултету. Студентски парламент делегира представнике студената у остала тела (Савет факултета и Универзитетски парламент) и одређује представнике студената у Комисији за обезбеђење квалитета, а, уз то, може да формира и своја тела која се баве унапређењем наставе и студентског стандарда на Факултету.

Поред тога, парламент обавља активности које се односе на осигурање и оцену квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу и оцену ефикасности студија, утврђивање броја ЕСПБ бодова, подстицање научноистраживачког рада студената, сарадњу са тржиштем рада, дефинисање критеријума за оцењивање активности и знања студената у

наставном процесу, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда и друго. Студентски парламент прикупља информације о проблемима у настави и предлаже решења за њихово отклањање. Такође, парламент може самостално да спроводи вредновање квалитета наставе помоћу анкета и/или студентских зборов. На седницама парламента се разматрају и анализирају прикупљени резултати процеса оцене квалитета, предлажу решења за уочене студентске проблеме и покрећу иницијативе за доношење или промену одлука других органа које се односе на унапређење целокупног квалитета студирања. Седнице Парламента су јавне и могу им присуствовати студенти у броју који не би ометао рад седнице. Студентима се гарантује слобода мишљења и изражавања, а на тај начин и активно учествовање у унапређењу квалитета целокупног процеса студирања.

У оквиру Савета факултета студенти имају једног представника, а преко њега стичу право гласа по свим питањима, па и о питањима унапређења квалитета. На овај начин могу директно да утичу на политику контроле и побољшања квалитета, као и на усвајање општих аката којима се ова област регулише. Представника студената у Савету факултета бира Студентски парламент. Његова улога јесте да координира рад студентских организација, да информише студенте о свим факултетским одлукама и питањима од значаја за студенте, да Парламенту подноси извештаје о свом раду и приређује друге активности у складу са интересима студената. Прикупља информације о свим проблемима који се јављају у наставном процесу и прослеђује их одговарајућим субјектима. Осим тога, у сарадњи са другим представницима студената, спроводи процес самовредновања, учествује у припремама и обрадама студентских анкета и учествује у припремама закључака и мера за унапређење квалитета.

У оквиру Комисије за обезбеђење квалитета, органа који представља кључно тело за обезбеђивање циљева Стратегије обезбеђења квалитета, студенти имају једног представника. Ова комисија је оперативно тело које се бави питањима обезбеђења и унапређења квалитета, тако да је учешће студената у њеном раду од великог значаја за цео процес. Осим директне улоге студената у раду ове комисије на обезбеђењу квалитета и самовредновању, важна је и њихова улога у комуникацији са другим студентским представницима, а нарочито у извештавању Студентског парламента о раду Комисије. Спектар деловања комисије обухвата анализу и вредновање квалитета разних области обухваћених процесом самовредновања, а у којима студенти директно учествују: студијских програма, наставног процеса, уџбеника и литературе, библиотечких, информатичких и других ресурса.

Најважнији начин провере квалитета од стране студената јесу анонимне студентске анкете. Анкетирање студентата редовно се организује, на крају сваког семестра, од стране Комисије за обезбеђење квалитета. Том приликом студенти учествују у попуњавању званичних факултетских анкета о квалитету наставе за све предмете студијског програма које су положили и све наставнике који су ангажовани на тим предметима. Такође, учествују у попуњавању анкета о условима и организацији студијских програма, процени објективности оцењивања и процени квалитета рада органа и стручних служби на факултету. Све ове анкете попуњавају се анонимно. На овај начин сваки студент има прилику да директно учествује у процесу самовредновања и провере квалитета.

Студентски представници у оквиру Комисије за обезбеђење квалитета учествују у обради ових анкета и давању предлога за превентивне и корективне мере у циљу побољшања квалитета факултета, студијских програма, наставног процеса и других аспеката. Сви резултати анкета су јавно доступни студентима и налазе се на интернет-страници факултета. У табели 13.1. дате су просечне оцене анкете за оцењивање стандарда квалитета наставног процеса, студијских програма и градива, временског ангажовања студената израженим у ЕСПБ и осталим условима студирања на Факултету за примењену екологију Футура.

Табела 13.1. Резултати анкета које спроводи Комисија за обезбеђење квалитета

УПОРЕДНА АНАЛИЗА АНКЕТА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА, СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА И ГРАДИВА, ВРЕМЕНСКОГ АНГАЖОВАЊА СТУДЕНАТА ИЗРАЖЕНИМ У ЕСПБ И ОСТАЛИМ УСЛОВИМА СТУДИРАЊА НА ФАКУЛТЕТУ ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ ФУТУРА ЗА ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ 2013–2016.

Скала која је коришћена за оцењивања анкета основних студија креће се у распону од 5 до 10 (5 је најнижа, а 10 највиша оцена)

Скала која је коришћена за оцењивања анкета мастер и докторских студија креће се у распону од 1 до 5 (1 је најнижа, а 5 највиша оцена)

Р.бр	Укупно анкета	Просечна оцена		
	за школску годину	2013/2014.	2014/2015.	2015/2016.
	ТВРДЊЕ	126 анкета	148 анкета	144 анкете
	Квалитет наставног процеса			
1.	Наставни процес је добро структуриран кроз предавања, вежбе, консултације, домаће задатке, припреме за проверу знања	9,54	9,65	9,44
2.	Студенти су укључени у ваннаставне активности и истраживачки рад	9,78	9,89	9,79
3.	Наставни процес је добро организован (обавештења, распореди, техничка подршка)	9,61	9,55	9,76
4.	Рачунари, опрема, приступ интернету одговарају функционалним захтевима програма	9,46	9,36	9,22
5.	Провера знања је добро организована и усклађена са наставним градивом (колоквијуми, испити, задаци)	9,33	9,03	9,35

6.	Како у целини оцењујете наставнике на овим предавањима	9,47	9,12	9,43
	Квалитет студијског програма			
1.	Студијски програм је био занимљив, обим студијског програма је задовољавајући	9,55	9,24	9,64
2.	Студијски програм ме оспособљава за квалитетно обављање професије	9,57	9,54	9,49
3.	Студијски програм је усклађен са захтевима и потребама тржишта	9,49	9,42	9,47
4.	Студенти су упознати са могућностима професионалног ангажовања и запошљавања	9,23	9,12	9,31
	Квалитет наставног градива			
1.	Учбеници и друга стручна литература доступни су у штампаној и електронској форми	9,60	9,58	9,58
2.	Учбеници и друга стручна литература усклађени су са тематиком курса	9,41	9,34	9,42
3.	Учбеници и друга стручна литература писани су разумљивим језиком	9,37	9,26	9,31
	Време ангажовања студената и ЕСПБ			
1.	Степен мог разумевања ЕСПБ-а	8,76	8,56	8,78
2.	Време мог ангажовања на предметима током семестра одговара ЕСПБ-у	9,15	8,97	9,14
	Остали услови студирања			
1.	Понашање студената на предавањима, вежбама примерено је стандардима универзитетског кодекса понашања	9,43	9,03	9,56
2.	Понашање професора и сарадника примерено је стандардима универзитетског кодекса понашања	9,61	9,41	9,78
3.	Наставно особље има одговоран и посвећен однос према студентима и њиховом ангажману	9,66	9,43	9,67
4.	Обезбеђено је присуство студената у управљачким структурама	9,38	9,23	9,33
5.	Студентско мишљење се уважава приликом доношења одлука у органима управљања	9,21	9,16	9,27

6.	Студент познаје стратегију и поступке контроле квалитета	8,99	8,34	8,65
7.	Студенти су довољно присутни у телима за контролу квалитета	9,18	9,08	9,18
8.	Услови рада и сигурност студената и запослених перманентно се унапређују	9,43	9,24	9,27

УПОРЕДНА АНАЛИЗА АНКЕТА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА, СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА И ГРАДИВА, ВРЕМЕНСКОГ АНГАЖОВАЊА СТУДЕНАТА ИЗРАЖЕНИМ У ЕСПБ И ОСТАЛИМ УСЛОВИМА СТУДИРАЊА НА ФАКУЛТЕТУ ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ ФУТУРА ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ 2013–2016.

Скала која је коришћена за оцењивања анкета мастер и докторских студија креће се у распону од 1 до 5 (1 је најнижа, а 5 највиша оцена)

Р.бр	Укупно анкета	Просечна оцена		
	за школску годину	2013/2014.	2014/2015.	2015/2016.
	ТВРДЊЕ	15 анкета	10 анкета	10 анкета
	Квалитет наставног процеса			
1.	Наставни процес је добро структуриран кроз предавања, вежбе, консултације, задатке, истраживачки рад, припреме за проверу знања	4,33	4,75	4,80
2.	Наставни процес је добро организован (обавештења, распореди, техничка подршка)	5,00	5,00	5,00
3.	Рачунари, опрема, приступ интернету одговарају функционалним захтевима програма	5,00	5,00	5,00
4.	Остварени су услови за несметан рад наставника, студената и сарадника	4,33	4,75	4,80
	Квалитет студијског програма			
1.	Студијски програм је био занимљив	4,67	4,75	4,80
2.	Студијски програм ме оспособљава за квалитетно обављање професије	4,67	4,75	4,80
3.	Обим студијског програма је задовољавајући	4,67	4,75	4,80

4.	Студенти су упознати са захтевима тржишта и послодаваца	4,67	4,50	4,50
5.	Студенти су упознати са могућностима у професионалном ангажовању и запослењу	4,67	4,50	4,50
	Квалитет наставног градива			
1.	Уџбеници и друга стручна литература лако су доступни	4,33	4,50	4,50
2.	Уџбеници и друга стручна литература усклађени су са тематиком курса	4,33	4,50	4,80
3.	Уџбеници и друга стручна литература писани су разумљивим језиком	4,33	4,50	4,80
	Време ангажовања студената и ЕСПБ			
1.	Степен мог разумевања ЕСПБ-а	4,00	4,00	4,00
2.	Време мог ангажовања на предметима током семестра одговара ЕСПБ-у	4,00	4,00	4,00
	Остали услови студирања			
1.	Кодекс понашања студената и наставног особља примерено је стандардима универзитетског кодекса понашања	5,00	5,00	5,00
2.	Наставно особље има одговоран однос према процесу наставе и студентима	4,67	4,50	4,50
3.	Обезбеђено је присуство студената у управљачким структурама	4,33	4,50	4,50
4.	Мишљење студената се уважава приликом доношења одлука у органима управљања	4,33	4,50	4,50
5.	Студент познаје стратегију и поступке контроле квалитета	4,00	4,00	4,00
6.	Студенти су довољно присутни у телима за контролу квалитета	4,65	4,50	4,50
7.	Финансирање доприноси бољим условима рада и већој сигурности студената и запослених на Факултету	4,67	4,50	4,00

УПОРЕДНА АНАЛИЗА АНКЕТА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА, СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА И ГРАДИВА, ВРЕМЕНСКОГ АНГАЖОВАЊА СТУДЕНАТА ИЗРАЖЕНИМ У ЕСПБ И ОСТАЛИМ УСЛОВИМА СТУДИРАЊА НА ФАКУЛТЕТУ ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ ФУТУРА ЗА ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ 2013–2016.

Р.бр	Укупно анкета	Просечна оцена		
	за школску годину	2013/2014.	2014/2015.	2015/2016.
	ТВРДЊЕ	10 анкета	10 анкета	8 анкета
	Квалитет наставног процеса			
1.	Наставни процес је добро структуриран кроз предавања, вежбе, консултације, задатке, истраживачки рад, припреме за проверу знања	5,00	5,00	5,00
2.	Наставни процес је добро организован (обавештења, распореди, техничка подршка)	5,00	5,00	5,00
3.	Рачунари, опрема, приступ интернету одговарају функционалним захтевима програма	4,00	4,50	4,50
4.	Остварени су услови за несметан рад наставника, студената и сарадника	4,00	4,50	4,50
	Квалитет студијског програма			
1.	Студијски програм је био занимљив	5,00	4,50	4,50
2.	Студијски програм ме оспособљава за квалитетно обављање професије	4,50	4,50	4,00
3.	Обим студијског програма је задовољавајући	4,50	4,50	4,00
4.	Студенти су упознати са захтевима тржишта и послодаваца	4,50	4,00	4,00
5.	Студенти су упознати са могућностима у професионалном ангажовању и запослењу	4,00	4,50	4,00
	Квалитет наставног градива			
1.	Уџбеници и друга стручна литература лако су доступни	4,50	4,00	4,00
2.	Уџбеници и друга стручна литература усклађени су са тематиком курса	4,00	4,00	4,50
3.	Уџбеници и друга стручна литература писани су разумљивим језиком	4,00	4,50	4,50

	Време ангажовања студената и ЕСПБ			
1.	Степен мог разумевања ЕСПБ-а	4,00	4,50	4,00
2.	Време мог ангажовања на предметима током семестра одговара ЕСПБ-у	4,00	4,00	4,00
	Остали услови студирања			
1.	Кодекс понашања студената и наставног особља примерен је стандардима универзитетског кодекса понашања	5,00	5,00	5,00
2.	Наставно особље има одговоран однос према процесу наставе и студентима	5,00	4,50	4,50
3.	Обезбеђено је присуство студената у управљачким структурама	4,00	4,00	4,50
4.	Мишљење студената се уважава приликом доношења одлука у органима управљања	4,00	4,50	4,50
5.	Студент познаје стратегију и поступке контроле квалитета	4,00	4,50	4,00
6.	Студенти су довољно присутни у телима за контролу квалитета	4,00	4,00	4,50
7.	Финансирање доприноси бољим условима рада и већој сигурности студената и запослених на ФакултетУ	4,50	4,00	4,00

Велика већина ових просечних оцена налази се у распону између 8,00 и 9,50 за основне студије и 4,00 и 5,00 за мастер и докторске, што говори о релативно високом степену задовољства међу студентима. Посебно охрабрује пораст у просечним оценама за последњи обрађени семестар, што потврђује да се повратне информације о Факултету, процесу студирања и осталим аспектима који га окружују, какве студенти дају приликом попуњавања ових упитника, разматрају од стране свих релевантних органа факултета и да се на основу тога примењују корективне мере.

У оквиру овог анализираног пресека резулата анкета најниже просечне оцене биле су везане за технички квалитет наставног градива (квалитет штампања уџбеника и друге литературе), међутим, применом корективних мера и одговарајућим ангажовањем Факултета дошло је до побољшања квалитета у оквиру овог сегмента, што се види из просечних оцена за последњи семестар овог пресека, где се примећује њихов значајан пораст. Факултет посебно мотивише укљученост и активну партиципацију студената у радње континуираног осмишљавања и обогаћивања студијских програма, наставног процеса и ваннаставних активности на Факултету.

SWOT-анализа стандарда 13

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Студенти активно учествују у свим органима и телима факултета и у телима која учествују у процесу самовредновања и процени квалитета (+++) ❖ Редовне провере квалитета путем студентских анкета (++) ❖ Већина студената учествује у попуњавању анкета (++) ❖ Студенти учествују у обради података и креирању закључака (+++) ❖ Студенти самостално предлажу мере за побољшање квалитета (+++) ❖ Сви резултати су јавно доступни свим студентима (+) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Непостојање утемељених незваничних студентских организација које би се бавиле квалитетом наставног процеса (++) ❖ Попуњавање формалних анкета са великим бројем одговора дестимулише студенте (+)
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Чешће организовање скупова студената и представника Управе Факултета са циљем директне комуникације и изношења мишљења и предлога (+++) ❖ Подизање свести и упознавање студената са важношћу процеса самовредновања (++) ❖ Успостављање неформалних студентских организација које би се бавиле побољшањем квалитета (++) ❖ Повећање броја студената који учествују у процесу анкетирања (+) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Недовољне иницијативе студената да формално (путем одговарајућих тела и организација) решавају одређене проблеме или утичу на подизање квалитета (+) ❖ Студенти су у мањини у званичним телима факултета (++)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

- подизање свести студената о важности процеса самовредновања,
- повећање поверења студената у резултате овог процеса,
- подстицање студентских иницијатива за побољшање квалитета,
- побољшано информисање најмлађих студената о процесима самовредновања, контроле квалитета и о њиховим студентским правима,
- организовање повремених анкета које представљају брзу реакцију на тренутно уочене проблеме,
- подстицање мобилности студената у циљу уверавања у ефективност процеса и мера контроле квалитета у развијеним земљама,

- инсистирање на транспарентности извештаја о раду појединих студентских тела,
- стимулисање организовања студената у облику неформалних студентских организација,
- повећање степена дигитализације процеса анкетања студената.

Показатељи и прилози за стандард 13

[Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

Факултет за примењену екологију Футура обезбеђује и спроводи систематско праћење и периодичну проверу квалитета свог рада, својих капацитета и студената. Спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета врши се преко Комисије за обезбеђење квалитета (Прилог 3.1. приказује Одлуку о формирању овог тела). Како је наведено у опису Стандарда 2, стандарди и поступци за обезбеђење квалитета на Факултету дефинисани су Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Факултету за примењену екологију Футура, који подразумева формирање и постојање Комисије, а садржи и опис основних стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета, усклађених са радом Комисије за обезбеђење квалитета Универзитета Сингидунум. Комисија за обезбеђење квалитета, у својству тела одговорног за квалитет на Факултету, периодично и синхронизовано са осталим органима процењује ниво остваривања и поштовања донетих параметара обезбеђења квалитета, имајући обавезу и мотив да на основу виђеног стања предлаже не само корективне, већ инвентивне и иновативне приступе унапређењу квалитета. Чланове Комисије за обезбеђење квалитета предлаже Декан Наставно-научном већу, а одлуком Наставно-научног већа Комисија се и формализује.

Према опису из Стандарда 2 и Стандарда 3, Комисија за обезбеђење квалитета има задатак да на годишњем нивоу извештава о свом раду и резултатима процеса самовредновања и обезбеђења квалитета за конкретну академску годину. У оквиру документа под називом „Извештај о раду Комисије за обезбеђење квалитета за академску годину 2015/16“, Комисија износи егзактне податке и информације прикупљене анкетаирањем, као и своје предлоге и сугестије за даље унапређење процеса обезбеђења квалитета. Пример таквог Извештаја представљен је у [Прилогу 2.3](#). Такође, на почетку сваке академске године Комисија доставља Наставно-научном већу на усвајање документ под називом „План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета на Факултету за примењену екологију Футура“, а пример таквог плана представљен је у [Прилогу 2.2](#).

Сходно наведеном, Факултет преко Комисије обезбеђује услове за редовно, систематско прикупљање и обраду података. Одличан пример је и процес израде овог Извештаја о самовредновању, током којег су све службе, управа, запослени и студенти уско сарађивали са Комисијом кроз достављање неопходних података за израду Извештаја.

Факултет обавља периодична самовредновања и проверу квалитета у складу са прописаним захтевима на сваке три године. Расположена инфраструктура за спровођење периодичног самовредновања тренутно је задовољавајућа, мада постоје потребе за унапређењем капацитета, које су описане у SWOT-анализама у оквиру свих претходних стандарда. Као најзначајније слабости овог процеса наводе се потребе за растерећењем чланова Комисије и административног особља од свакодневних обавеза, како би се у потпуности посветили процесу систематског праћења и провере квалитета рада Факултета. Степен електронизације процеса вредновања квалитета путем анкетаирања студената, дипломираних студената, послодаваца и запослених сада је на задовољавајућем нивоу, али су неопходна даља унапређења и осавремењавања у складу са трендовима развоја информационих технологија.

Такође, потребно је још боље упознати студенте за значајем и принципима самовредновања, како би већина студентске популације схватила значај сопственог учешћа у овом процесу кроз одговарање на анкете и давање сугестија за унапређење рада (да, поред чланова Савета и Комисије, који представљају студенте са развијеним комуникационим и модераторским вештинама, остали део студентске популације узме још активније учешће у процесу самовредновања). Увођење књиге утисака или кутије за сугестије и предлоге представља уместан предлог за прикупљање већег броја неструктурираних мишљења и предлога од стране студената, како би се повећало њихово учешће у оцени квалитета рада зарад даљег унапређења.

Факултет остварује добру комуникацију и сарадњу са већином институција у области истраживања и високог образовања. Број уговора о сарадњи и наставно-научних база Факултета (Табела 11.3) потврђује ову чињеницу. Постоји проблем у комуникацији са појединим факултетима у државном власништву, који Факултет Футура сматрају конкурентском институцијом високог образовања. Проблеми се огледају у ставовима руководства о забрани учешћа њихових професора у комисијама за јавну одбрану мастер и докторских радова, као и у одбијању сарадње кроз реализацију заједничких пројеката. Са друге стране, истраживачки институти из истих или сличних научних области потпуно су отворени за ове видове сарадње и са њима Факултет Футура остварује одличну комуникацију и размену информација и резултата истраживања.

Сви наставници и сарадници, запослени у стручним службама, студентске организације и студенти, као и Комисија за акредитацију и проверу квалитета, упознати су са налазима и закључцима који се налазе у извештајима за контролу квалитета. На интернет-страници Факултета постоји одељак под називом „Квалитет и вредновање“, где су доступни сви извештаји о самовредновању, укључујући и овај, као и релевантни документи: Стратегија обезбеђења квалитета, Правилник о самовредновању, Одлуке о формирању Комисије за обезбеђење квалитета и њеним члановима, акциони планови за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета, Планови рада на самовредновању и одлуке о њиховом усвајању. Такође, у сегменту Акта факултета, доступни су сви документи који опредељују стратешко деловање Факултета Футура и принципе спровођења стратешких циљева.

SWOT-анализа стандарда 14

СНАГА	СЛАБОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Факултет обезбеђује континуитет у спровођењу утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета преко Комисије за обезбеђивање квалитета (+++) ❖ Постоје документи који одређују стратешке правце у провери квалитета, као и поступке њихове реализације (+++) ❖ Запослени и студенти су вољни да учествују у процесу провере квалитета (++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Потреба за већим бројем запослених на административним и техничким пословима за потребе осигурања и унапређења квалитета (++) ❖ Потреба за даљом електронизацијом и дигитализацијом процеса обезбеђења квалитета (++)

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Процес систематског праћења и периодичне провере потпуно је транспарентан и доступан увиду јавности (+++) ❖ Остварена је дигитализација процеса анкетирања и прикупљања мишљења о квалитету рада (++) ❖ Интензивна сарадња и размена информација са институцијама на националном и међународном нивоу (+++) 	
ШАНСА	ОПАСНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Даљи развој електронских процеса за процену квалитета (+++) ❖ Даље умрежавање са институцијама на националном и међународном нивоу (+++) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Одбијање сарадње од стране појединих високошколских установа у државном власништву, које Факултет Футура сматрају конкурентском, а не партнерском институцијом (+)

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- Наставити електронизацију процеса вредновања квалитета рада на Факултету.
- Интензивније укључити студенте докторских студија у процену квалитета рада Факултета.
- Интензивније указивати студентима на значај евалуације за побољшање квалитета рада Факултета (путем информативних радионица) како би се повећао одзив на попуњавање евалуационих упитника и опште учешће у процесу провере квалитета.
- Наставити интензивну сарадњу са институцијама на националном и међународном нивоу.

Показатељи и прилози за стандард 14

[Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада високошколске установе](#)